

CENTRAL CITY HIGH SCHOOL
BACHELOR OF SCIENCE IN BUSINESS ADMINISTRATION

ZAHVALJUJUĆI POVEĆANJU INTENZITETA RADA U POSLJEDNJA 4 MJESECA, VLADA SBK U 2013. GODINI DOSTIGLA JE FEDERALNI PROSJEK I OSTVARILA NAJBOLJI REZULTAT U MANDATU.

Rad Vlade Srednjobosanskog kantona je tokom 2013. godine sa stanovišta broja zasjedana na nivou prosjeka ostalih kantona u Federaciji BiH. Početak godine je bio obilježen malim brojem održanih sjednica (svega 3 mjesečno) i relativno skromnim brojem razmatranih mjera. Tek u septembru Vlada je značajnije intenzivirala svoj rad (održavajući do kraja godine, po 5 sjednica mjesečno) što je i rezultiralo dvostruko ili trostruko i boljim rezultatima nego u nekim predhodnim mjesecima. Radeći ovim intenzitetom do kraja godine uspjela je ostvariti najbolji rezultat u svom mandatu. Vlada SBK je do 31.12. završila 46 sjednica na kojima je razmatrala u prosjeku 33 mjere (1.550 ukupno, odnosno 1.498 različitih mjera jer su neke bile dva puta na dnevnom redu sjednica Vlade SBK/KSB).

NASTAVLJENA JE DOMINACIJA DNEVNO OPERATIVNIH UMJESTO STRATEŠKIH MJERA, UZ LAGANI PORAST UDJELA ZAKONA.

Od 1.498 mjera, razmatranih do 31.12.2013. godine, preko 50% razmatranih mjera odnosilo se na implementaciju budžetskih sredstva, organizovanje rada javne uprave, davanje koncesija ili kadrovsku politiku u kantonu. Na dnevnom redu Vlada i dalje nije imala niti jednu potrebnu strategiju (Strategiju zapošljavanja, razvoja, razvoja poljoprivrede, Strategiju borbe protiv korupcije...), na ovom polju osim prijedloga aktivnosti na izradi Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona iz prošle godine te Informacije o stanju obrazovanja na području Srednjobosanskog kantona, Informacije o stanju privrede na području Srednjobosanskog kantona, te Informacije o stanju u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva sa prijedlozima mijera, skoro da nije učinjeno ništa. Tek, neznatno je povećan rad na sistemskom uređenju pitanja iz kantonalne nadležnosti, pa su svijetlo dana ugledali i davno apočeti zakoni, kao što je Zakon o visokom obrazovanju ili Zakon o zakupu/najmu stana.

2013. VLADA JE ZABILJEŽILA NAJVEĆI NIVO ZAKONODAVNIH AKTIVNOSTI U OVOM MANDATU, ALI JE ON I DALJE VRLO SKROMAN.

Nivo realizacije zakonodavnih aktivnosti Vlade SBK bilježi kontinuirani rast, od 2010. godine, kada je Vlada realizovala tek 9 zakona, za godinu dana. Od 01.01 do 31.12.2013. godine Vlada SBK utvrdila je 21 zakona, najviše u ovom mandatu, no, s druge strane to je u prosjeku ni dva zakona mjesečno. Pri tome, od 21 zakona utvrđenog na Vladi, Skupština je do kraja decembra 2013. godine usvojila tek 11 zakona dok su preostali zakoni je još uvijek u parlamentarnoj proceduri.

BUDŽET SBK DONEŠEN JE NA VRIJEME.

Na žalost, u BiH su neke stvari koje bi trebale biti normalne, dovedene na nivo izuzetaka koje treba pohvaliti. Tako je sa donošenjem godišnjih budžeta. Budžet SBK/KSB za 2014. godinu, donešen je, u skladu sa zakonskim obavezama, prije isteka 2013. godine. Istina, u zadnji čas - na posljednjoj sjednici Skupštine SBK/KSB u 2013. godini - 30.12.2013.

PROGRAM RADA DONOSI SE SA KAŠNJENJEM A NJEGOVA REALIZACIJA JE KRAJNJE SKROMNA, POGOTOVO U ZAKONODAVNOM DIJELU.

Program rada Vlade SBK za 2014. godinu, drugi važan dokument za rad svake institucije, nije donešen na vrijeme, prije isteka 2013. godine, čime je prekršen Polovnik o radu Vlade. Pritom, radi se o kontinuitetu kašnjenja u donošenju ovog značajnog dokumenta. Program rada Vlade SBK za 2013. godinu, donešen je uz zakašnjenje od dva mjeseca.

Vlada Srednjobosanskog kantona, svojim Programom rada do 31.12.2013 planirala je donijeti 91 mjeru (računajući nacрте zakona planirane programom). Na kraju 2013. godine je na dnevnom redu Vlade bilo ukupno 42 mjera iz Programa rada. Sumiramo li dakle realizaciju, vidi se da je Vlada Srednjobosanskog kantona realizovala oko 46% svojih svojih godišnjih obaveza, pri tome je važno skrenuti pažnju na činjenicu da je zakonodavni dio programa rada bio neodgovornije tretiran od ostatka programa. Tako je od 34 planirana zakona u 2013. godini do

kraja septembra razmatrano svega 14, a od toga finalno realizovano 12 zakona, odnosno tek 35% od planiranog.

Niti jedno ministarstvo nije realizovalo svoje programske obaveze za 2013. godinu u cijelosti. Izrazito nizak nivo realizacije imali su Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa, ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo zdravstva i socijalne politike. Nasuprot njima najodgovornije prema valstitom programu rada do 31.12.2013. godine bilo je Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede sa 80% realizacije svojih obaveza i Ministarstvo finansija sa 62%.

SVOJIM LOŠIM REZULTATIMA VLADA DIREKTNO UTIČE I NA LOŠE REZULTATE SKUPŠTINE.

Posmatramo li nivo planiranih i realizovanih obaveza Vlade, te njihovu realizaciju u Skupštini, vidimo da je, i pored slabosti same Skupštine, realizacija planiranog Programom rada Skupštine, ugrožena, prije svega, nedovoljnom efikasnošću Vlade, u ispunjavanju svojih obaveza. O tome svjedoči rasprava o Informaciji o realizaciji Programa rada Skupštine u toku koje je više puta istaknuto da su u prvoj polovini ove godine sve dostavljene mjere od strane Vlade realizovane na Skupštini i kako u Skupštini ne postoji niti jedna mjera koja čeka razmatranje. S druge strane činjenica je da je od 34 Programom rada planirana zakona, Vlada utvrdila i u skupštinsku proceduru poslala njih svega 14.

REZULTATI RADA VLASTI I DALJE NE UTIČU NA POVEĆANJE KVALITETA ŽIVOTA GRAĐANA.

Iako postoje izvjesni pozitivni pomaci u radu kantonalnih institucija u Srednjobosanskom kantonu, zbog činjenice da se vlast bavila uglavnom dnevno operativnim poslovima i sistemskim uređenjem vlastitih odnosa te da je intenzitet rada bio na nedovoljnom nivu, pozitivni efekti rada vlasti još uvijek se ne primjećuju u ovom kantonu. Naprotiv, broj novih radnih mjesta sporo raste (a zadnjih mjeseci i ponovo opada), broj nezaposlenih još uvijek nije smanjen na nivo iz 2011. godine, korisnika socijalne pomoći i javnih kuhinja je sve više, budžetski prihodi opadaju, prosječna plata uposlenih u SBK je među najnižim u Federaciji itd. Sve navedeno upućuje da aktuelna vlast treba ozbiljnije da pristupi ulozi koja joj je povjerana te biti posvećena sistemskom uređenju pitanja iz oblasti zapošljavanja, zdravstva, socijalne politike itd..

PREPORUKE CCI-a

- Vlada i Skupština trebaju hitno ubrzati izradu Strategije razvoja SBK, Strategije zapošljavanja, Strategije razvoja poljoprivrede i Strategiju obrazovanja kako bi stvorili povoljniji ambijent i unaprijedili život građana ovog kantona, te u skladu sa ovim dokumentima donijeti i akcione planove za njihovu implementaciju.
- Donijeti program socijalnog zbrinjavanja prvenstveno lica koja ostaju bez posla, ali i ostalih socijalnih kategorija građana ovog kantona.
- Donijeti izmjene Zakona o izvršenju budžeta kojima bi se Zakonom utvrdila lista prioriteta, ali na način da sredstva namijenjena socijalnim davanjima, poticajima i razvoju budu na vrhu prioteta pri izvršenju budžeta.
- Donijeti program sanacije akumuliranog deficita.
- Intenzivirati aktivnosti na realizaciji zaključaka sa tematskih sjednica Skupštine
- Započeti proces reforme javnog sektora (uprave, obrazovanja, zdravstva,...) s ciljem racionalizacije troškova i podizanja stepena njegove efikasnosti.
- Donijeti Strategiju borbe protiv korupcije i Akcioni plan za njenu realizaciju.
- Implementirati proporeke i otkloniti propuste na koje je ukazao Ured za reviziju institucija u FBiH
- Intenzivirati aktivnosti na izradi Programa rada za 2014. godinu.

- Intenzivirati rad. Povećati broj sjednica, broj zakona, tačaka dnevnog reda, kako bi se nadoknadili zaostaci iz predhodnog perioda.
- Redizajnirati i ažurirati zvaničnu web stranicu Vlade, i učiniti, putem te stranice, dostupnim građanima mnogo više podataka i dokumenata koji govore o radu Vlade.

.....	2
.....	5
UVOD	6
SASTAV VLADE SREDNJOBOSANSKOG KANTONA	7
OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE SBK/KSB dinamika rada.....	8
ZAKONODAVNA AKTIVNOST VLADE SBK/KSB	12
.....	16
.....	29
.....	29
TRANSPARENTNOST RADA VLADE SBK.....	32
.....	33
PRIMANJA U VLADI SBK/KSB.....	40
.....	41
DODATAK 1 -	47
DODATAK 2	U GODINU.....
Bookmark not defined.	Error!
DODATAK 3	55
DODATAK 4 -	64
DODATAK 5	59

Ovaj izvještaj o monitoringu rada Vlade Srednjobosanskog kantona, daje pregled rada ove Institucije u periodu 01.01-31.12. 2013. godine.

Cilj izvještaja je da se sumiraju i na jednostavan način predstave podaci do kojih je CCI došao prateći rad Vlade Srednjobosanskog tokom izvještajnog perioda.

Pri kreiranju izvještaja, kao ulazni parametri, korišteni su raniji izvještaji o monitoringu rada Vlade Srednjobosanskog kantona, informacije iz Programa rada Vlade za 2013. godinu, zapisnici sa održanih sjednica Vlade i drugi materijali, traženi i dostavljeni od strane ove institucije.

Ovaj Izvještaj je jedan u nizu pokušaja Centara civilnih inicijativa da kontinuiranim praćenjem i periodičnim izvještavanjem, javnosti omogući uvid u rad institucija vlasti nastojeći da iste učini odgovornijim i efikasnijim u obavljanju svojih obaveza.

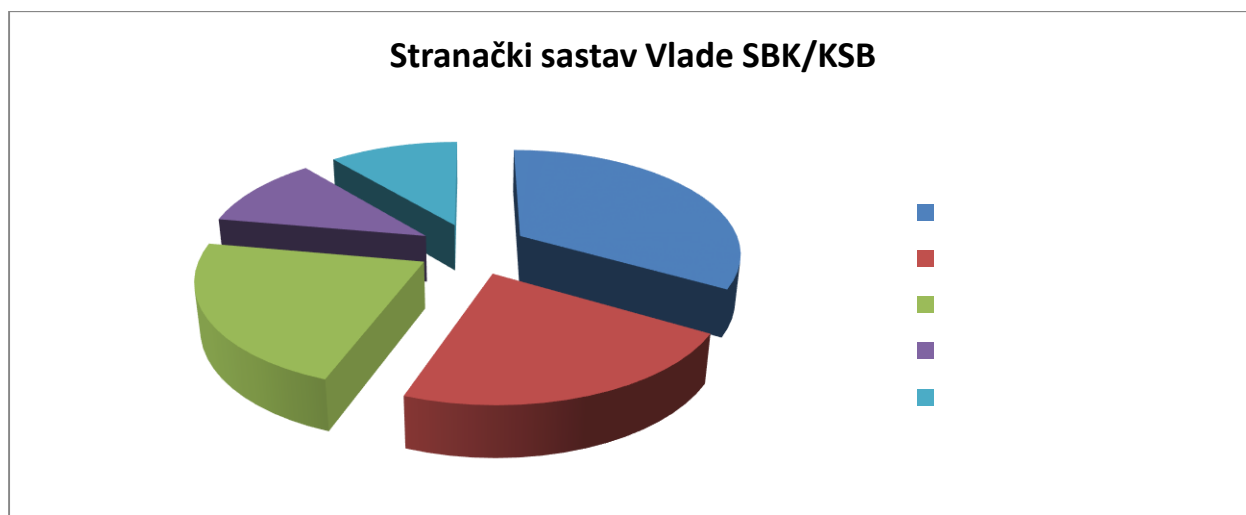
SASTAV VLADE SREDNJOBOSANKOG KANTONA

U posmatranom periodu nije bilo promjena u personalnom i stranačkom sastvu Vlade Srednjobosankog kantona.

Predstavnik	Stranka	Pozicija u Vladi	Raniji angažman u vlasti
Lendo Tahir	SDA	Premijer Vlade SBK	Načelnik općine
Nikola Grubešić	HDZ BiH	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike	
Gavranović Zdravko	SDP	Ministarstvo finansija	
Jozo Jurina	HDZ BiH	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	
Helez Nijaz	SDP	Ministarstvo prostornog uređenja, obnove i povratka	Pomoćnik ministra u Vladi
Luković Zoran		Ministarstvo pravosuđa i uprave	Ministar u Vladi SBK/KSB
Milanović Sedžad	SDA	Ministarstvo privrede	Ministar u Vladi SBK/KSB
Jozo Lučić	HDZ 1990	Ministarstvo unutrašnjih poslova	
Selimović Senad	SDP	Ministarstvo šumarstva, vodoprivrede i poljoprivrede	Zastupnik u Skupštini

Tabela 1: Sastav Vlade Srednjobosankog kantona

Vladu Srednjobosankog čine ministri iz 4 stranake i 1 nestranački stručnjak.

Grafikon 1

OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE SBK/KSB – dinamika rada

Rbr	Datum	Broj sjed.	Tip	Realizovano tačaka	Razmatrane mjere	Početak	Kraj	Trajanje
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								
23								
24								
25								
26								
27								
28								
29								
30								
31								
32								
33								
34								
35								
36								
37								
38								
39								
40								
41								
42								
43								
44								
45								
46								
47								
Ukupno:				1139	1550			137:00
Prosječno:				24	33			2:54

Tabela 2: Pregled osnovnih statističkih podataka o održanim sjednicama VladeSBK/KSB, tokom 2013. godine

U periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine Vlada Srednjobosanskog kantona je održala 46 sjednica (33 redovne i 13 vanrednih). Jedna sjednica održana je u dva nastavaka, tako da je ukupan broj zasjedanja Vlade Srednjobosanskog, u posmatranom periodu – 47.

Tokom 2013. godine, Vlada Srednjobosanskog kantona, razmatrala je 1.550

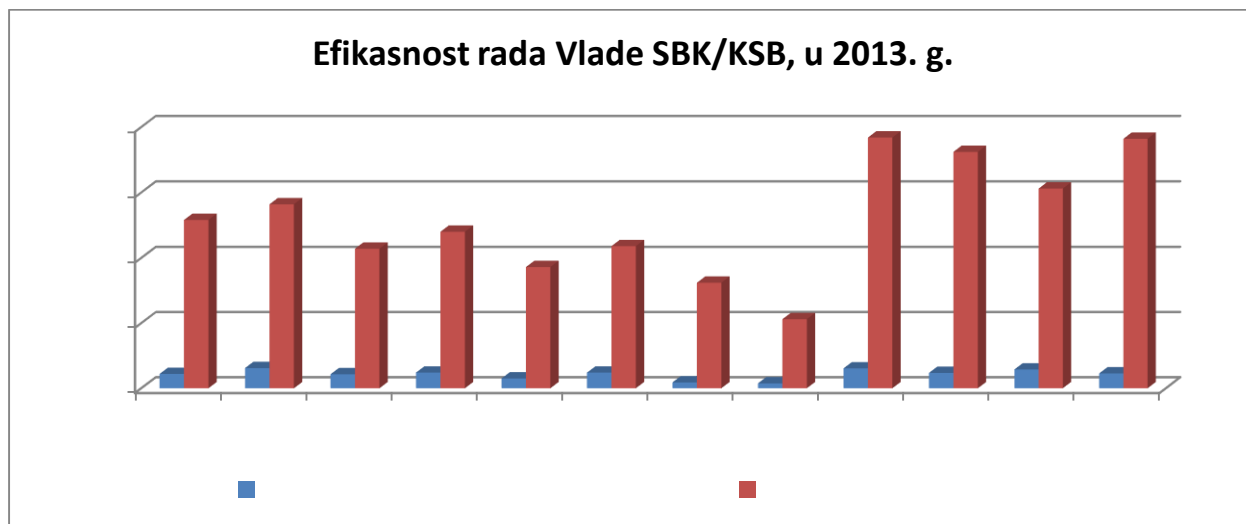
razmatranih mjera. Njih slijede mjere izvještajno informativnog karaktera koje zajedno čine oko 18% svih razmatranih mera. Nasuprot tome vrlo malo je bilo sistemskih mjera, odnosno mjera koje na sistemski način uređuju pitanja iz kantonalne nadležnosti.

Tip	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Ukupno
													108
													5
													5
													1
													5
													125
													7
													151
													632
													26
													4
													7
													8
													49
													40
													260
													37
													1
													3
													1
													1
													24
													19
													31
Ukupno	129	141	107	120	93	109	81	53	192	181	153	191	1550

Tabela 3: Pregled broja razmatranih mjera na sjednicama VladeSBK/KSB tokom 2013. godine

Tokom 2013. godine, Vlada nije razmatrala niti jedanu strategiju. Međutim, važno je napomenuti da su u ovom periodu, usvojene i Skupštini proslijeđene za tematske sjednice, tri vrlo važne informacije. Radi se o: Informaciji o stanju obrazovanja na području kantona i Informaciji o stanju privrede na području kantona i Informaciji o stanju poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na području Srednjobosanskog kantona.

Vlada je na sjednicama provela ukupno oko 137 sati. Odnosno prosječno 11:30 sati mjesečno.

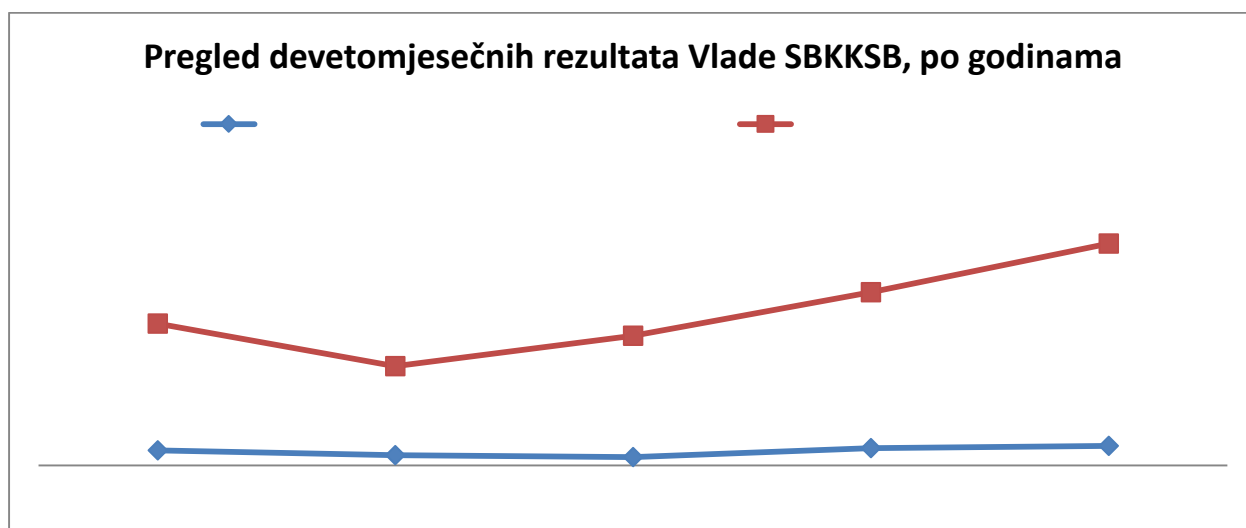

Grafikon 4

Sa stanovišta produktivnosti, najbolji rezultat postignut je u septembru kada je na sjednicama Vlade razmatrala 192 mjere (realizovana 181 mjeru). Nasuprot tome Vlada je u avgustu razmatrala svega 53 mjere, odnosno skoro 4 puta manje.

S druge strane, najveću efikasnost, odnosno najviše donešenih mjera po jednom satu zasjedanja, Vlada je pokazala u julu kada je radeći 4,5 sata, realizovala razmatrala 81 (utvrdila 78 mjera), odnosno realizovala preko 18 mjera po satu. Najlošiji rezultat, u tom smislu, ostvaren je u februaru, kada je razmatrano cca 9 mjera po satu.

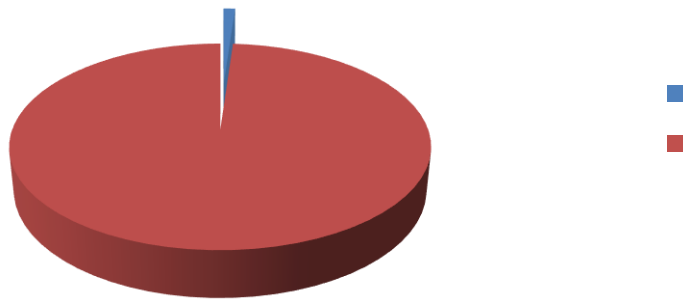
Poredeći sa prethodnim godinama, od posljednjih opštih izbora, uočavamo permanentan rast broja sati provedenih na sjednicama Vlade SBK. Rast broja sati provedenih na sjednicama pratio je i rast broja razmatranih mjera. Na slijedećem grafikonu jasno su vidljive posljedice krize vlasti tokom 2011. godine i predizborne nefokusiranosti Vlade na svoj posao, te teškim postizbornim dolaskom do vladajuće koalicije u 2010. godini, tokom kojih su postignuti duplo slabiji rezultati u odnosu na 2013 godinu.

Grafikon 5

Poredimo li rezultate aktuelne Vlade SBK/KSB, u trećoj postizbornoj godini, sa rezultatima prethodnog saziva u istoj godini mandata, dolazimo do zaključka da je Vlada SBK u 2013. godini, provela 30% više vremena u zasjedanjima od Vlade u 2009. godini, pri čemu je na dnevnom redu imala 56% više mjera.

Tokom 2013. godine, Vlada Srednjobosanskog kantona je razmatrala 21 različiti zakon, što čini 1,4% od svih, na Vladi, razmatranih mjera u ovom periodu. Pri tome je 9 zakona u ovom periodu dva puta bilo razmatrano na Vladi, a za jedan zakon je odgođena rasprava (Zakon o ugostiteljskim djelatnostima SBK) i nije se više pojavio na sjednicama Vlade.

Grafikon 8

Od 21-og na Vladi razmatranog zakona, tokom 2013. godine, 19 njih je utvrđeno u finalnoj formi prijedloga (pri čemu je jedan od njih usvojen u 2012. godini ali su u 2013. godini razmatrani amandmani na isti), a još 2 u formi nacрта.

Tabela u nastavku daje listu utvrđenih zakona i više informacija o zakonodavnom procesu svakog od njih pojedinačno.

[illegible]

Tabela 4: Zakoni razmatrani na Vladi SBK/KSB, tokom 2013. godine

Vlada Srednjobosanskog kantona je, dakle, u posmatranom periodu, realizovala (utvrđivala) 1,75 zakona mjesečno, u prosjeku.

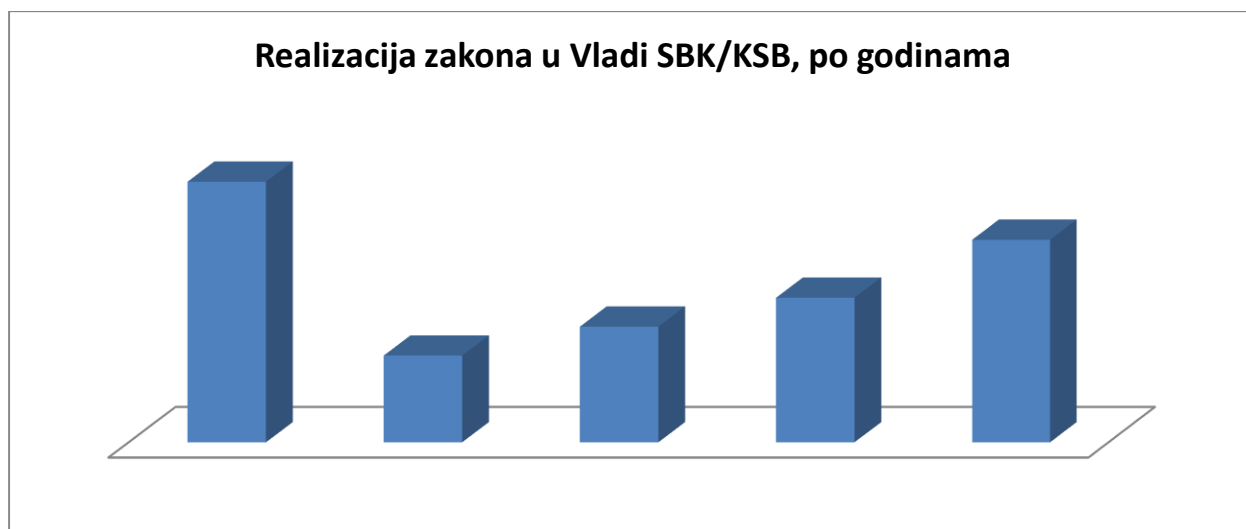
Grafikon 9

11 od 21 utvrđenog zakona su tzv. temeljni zakoni, 1 zakon je stavio van snage ranije zakonsko rješenje a preostalih 9 su izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata.

Grafikon 10

Upoređujući broj realizovanih zakona tokom ove godine, sa ostvarenim u prethodnim godinama rada aktuelne Vlade Srednjobosanskog kantona, dolazimo do zaključka da je zakonodavna aktivnost Vlade tokom svih ovih godina rada na niskom nivou čitavo vrijeme ali sa primjetnim kontinuiranom rastom (nešto iznad jednog zakona mjesečno).

Grafikon 11

S druge strane, poredeći rad aktuelne, sa prethodnim vladama Srednjobosanskog kantona, uočavamo da je u istoj (predizornoj) godini predhodni saziv Vlade utvrdio više zakona nego aktelni saziv.

PROGRAMIRANJE RADA ZA 2014. GODINU

Vlada Srednjobosanskog kantona nije donijela svoj program rada za 2014. godinu, prije isteka 2013. čime je ponovo zanemirala odredbe Poslovnika koje definišu obavezu da se Program rada za određenu godinu u pravilu donosi prije kraja prethodne.

DONOŠENJE I REALIZACIJA PROGRAMA RADA ZA 2013. GODINU

Proces donošenja programa rada Vlade, u praksi, započinje razmatranjem i usvajanjem pojedinačnih programa rada ministarstava i kantonalnih uprava, koji, nakon usvajanja postaju sastavnim dijelom Programa rada Vlade. U skladu s tim, sredinom januara 2013. kreirani su pojedinačni programi rada ministarstava, te su, iako uz kašnjenje, trebali biti usvojeni 22.01.2013. godine, čime bi se utvrdio i program rada Vlade. Međutim na tu sjednicu dva ministarstva nisu dostavila vlastite programe rada. Radi se o Ministarstvu zdravlja i socijalne politike i Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i športa. Upravo zbog ova dva ministarstva je došlo do dodatnog kašnjenja pa je Program rada Vlade razmatran i utvrđen tek 28.02.2013. godine te upućen skupštini na potvrđivanje. Skupština SBK je Program rada Vlada SBK/KSB za 2013. godinu ozvaničila 12.03.2013. godine. Prema tome Vlada je zvanično dobila svoj program rada uz skoro dva i po mjeseca zakašnjenja.

Program rada Vlade SBK za 2013. godinu u sebi sadrži 91 mjeru, od čega su 34 zakoni.

Program rada za 2013. godinu obimom je na nivou onog iz prethodne godine, a u odnosu na ostale kantone Program Vlade SBK/KSB za 2013. godinu spada u u grupu najskromnijih kantonalnih programa. Osim na kašnjenje u donošenju, i na mali obim, Programu rada Vlade SBK za 2013. godinu zamjerku možemo staviti i na nedovoljnu preciziranost rokova.

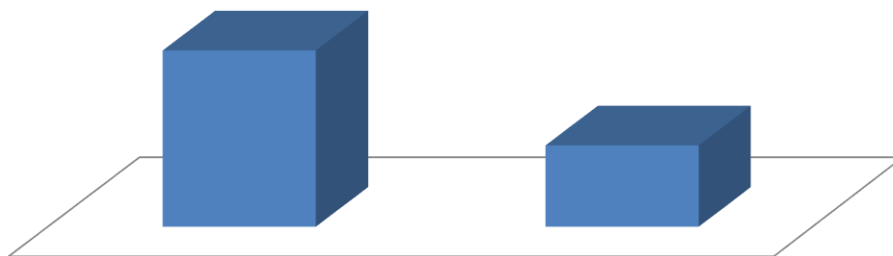
Program rada za:	Datum usvajanja	Zakašnjenje	Broj mjera u programu	Broj zakona u programu
2007. godinu	22.11.2007	10 mjeseci i 22 dana	97	26
2008. godinu	31.03.2008	3 mjeseca	108	31
2009. godinu	21.10.2009	9 mjeseci i 21 dana	86	26
2010. godinu	03.02.2010	1 mjesec	95	30
2011. godinu	30.11.2011	11 mjeseci	44	11
2012. godinu	29.02.2012	2 mjeseca	92	36
2013. godinu	12.03.2013	2 mjeseca i 12 dana	91	34
2014. godinu	-	-	-	-

Tabela 5: Programi rada Vlade SBK/KSB – usvajanje i obim

Od 91 mjere Programom rada Vlade SBK/KSB planiranih za realizaciju u 2013. godini, realizovano je njih 42, odnosno 46%. Osim ovih (realizovanih) na dnevnom redu Vlade SBK/KSB bila je još jedna mjera ali je rasprava o istoj odgođena.

Realizacija programa rada Vlade SBK/KSB, u 2013. godini

Grafikon 13

Najveći je procenat realizacije informacija i proračuna (100 %) a najmanje strategija, i uredbi (0 %).

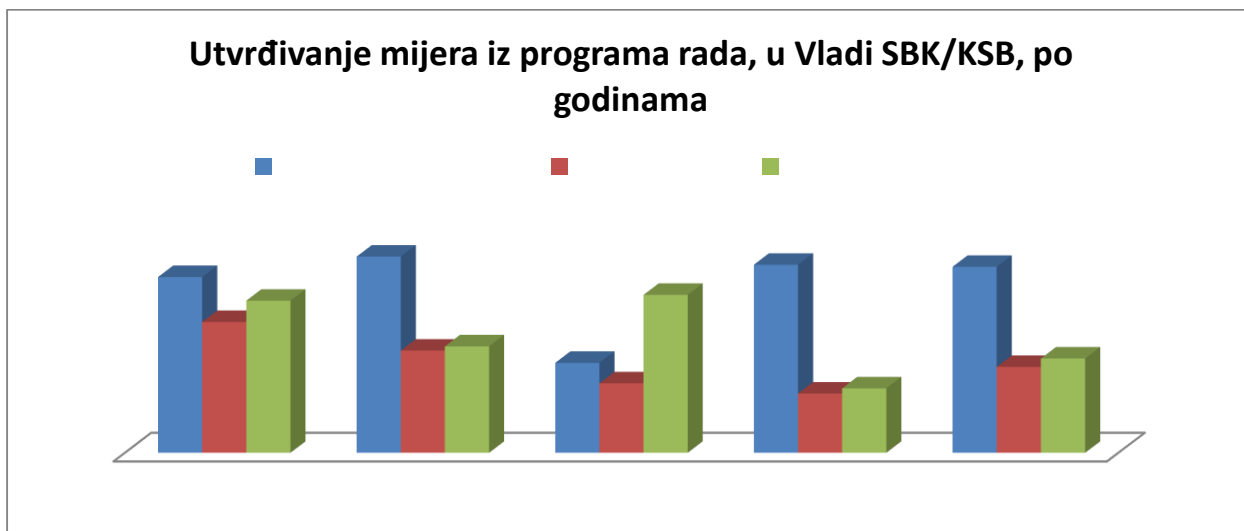

Tabela 6: Realizacija Programa rada Vlade SBK/KSB, po vrsti akata

Ostvareni rezultat, posmatramo li cijeli dosadašnji mandat aktuelne Vlade, predstavlja izvjesno poboljšanje, no ono je još uvijek nedovoljno da bi procenat realizacije programskih obaveza Vlade bio na zadovoljavajućem nivou. Osim niske stope realizacije programa rada opravdana primjedba se može dati i intencijama vlasti da revidiraju vlastite programe rada kako bi dodatno smanjili njihov, ionako skroman, obim. Naime za oktobarsku 29. redovnu sjednicu Skupštine SBK bile su pripremljene izmjene i dopune programa rada Vlade i Skupštine, koje su trebale revidirati njihove obaveze ali one nisu dobile potrebnu većinu u Skupštini.

Poredeći sa rezultatima prethodnih Vlada, tokom 2013. godine jeste ostvaren najveći rezultat u realizaciji godišnjeg Programa Vlade u ovom mandatu, ali on još uvijek ispod niva koji je imala vlada 2006-2010 na kraju njenog mandata.

Od 91 mjere koliko ih je bilo planirano za realizaciju tokom 2013. godine, nije realizovano čak 49 njih.

[illegible]

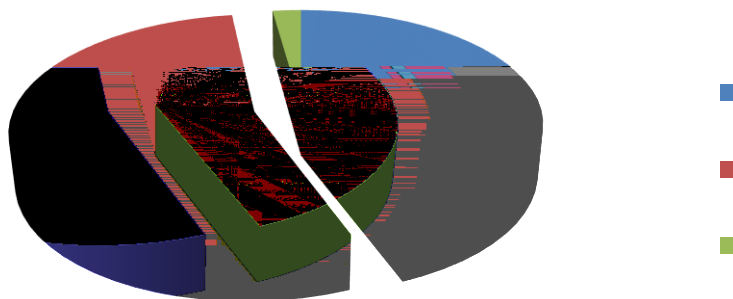
[illegible]

[illegible]

Tabela 7: Do 31.12. nerelizovane mjere iz Programa rada Vlade za 2013. godinu

S druge strane, za 12 mjeseci u potpunosti je usvojeno tek 40 mjera iz Programa rada, a za još dvije mjere čeka se rasprava i izjašnjavanje.

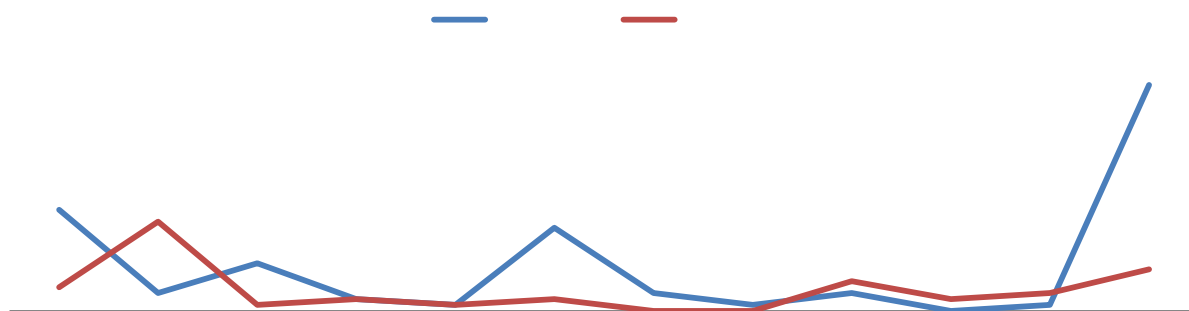
Realizacija godišnjeg programa rada Vlade SBK/KSB

Grafikon 15

Najveći stepen realizacije programskih obaveza zabilježen je u februaru a najniži u julu i avgustu, kada na održanim sjednicama Vlade nije realizirana nijedna mjera iz Programa rada.

Realizacija Programa rada Vlade SBK/KSB za 2013, po mjesecima

Grafikon 16

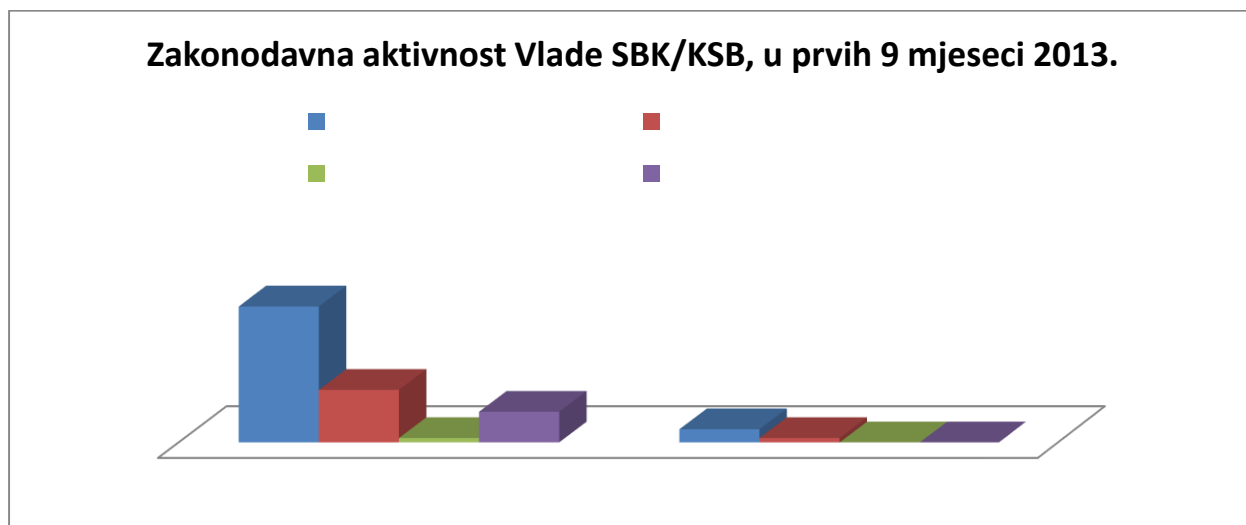
Neprihvatljivost niskog stepena realizacije programskih obaveza posebno je potcrtana činjenicom da je Program rada Vlade koncipiran tako skromno, da je za njegovu realizaciju u cijelosti dovoljno da, u prosjeku, svako ministarstvo predloži na sjednice Vlade po jednu mjeru mjesečno.

ZAKONI IZ PROGRAMA RADA VLADE

Grafikon 17

Posmatramo li samo zakone, možemo konstatovati da je, Programom rada Vlade Srednjobosanskog kantona za 2013. godinu, planirana realizacija 34 različitih zakona (i to 31 u formi prijedloga i 3 samo u formi nacrtu).

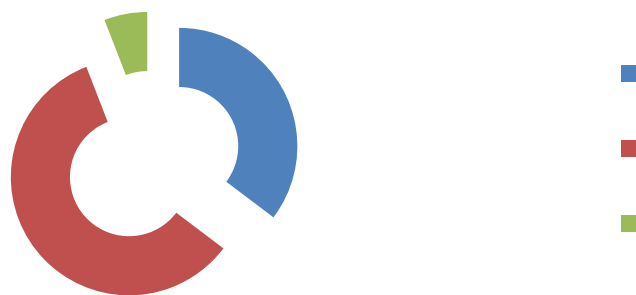

Grafikon 18

Za prvih 12 mjeseci, Vlada je utvrdila 12 planiranih prijedloga i 1 od zakona planiranih da se donesu samo u nacrtu, odnosno realizovala u potpunosti 38 % od godišnjeg plana. Još jedan od zakona planiranih za realizaciju u prijedlogu, utvrđen je u nacrtu i nalazi se „u proceduri“.

Gledamo iz drugog ugla, fokusirajući se na same zakone a ne na plan, finalno je realizovano 12 od 34 zakona iz Programa (35%), a djelimično, u nacrtu, još 2 (6%)

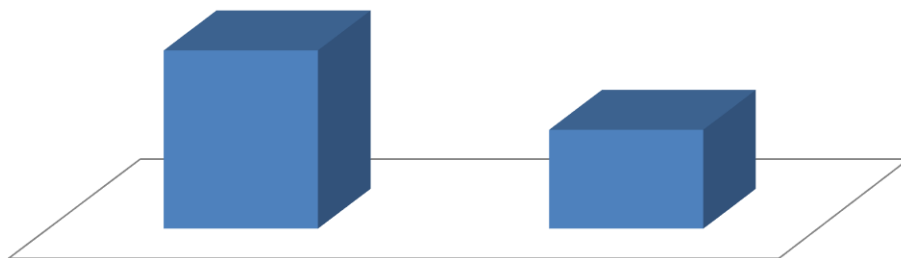
Realizacija zakonodavnog dijela Programa rada Vlade SBK/KSB, u 2013.g.

Grafikon 19

Pri tome su 9 od 14 utvrđenih zakona temeljni zakoni (7 prijedloga i 2 nacrti). Ostalo su izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata.

Realizovani zakoni iz Programa rada Vlade SBK/KSB za 2013. godinu

Grafikon 20

Pored zakona koje je Vlada utvrdila, u ovom periodu (05.09.2013. godine) na dnevnom redu Vlade našao se i Zakon o ugostiteljskim djelatnostima SBK, ali je Vlada Kantona Središnja Bosna prihvatila prijedlog ministra Sedžada Milanovića da se ne raspravlja o Prijedlogu zakona o ugostiteljskoj djelatnosti dok se ne pribave potrebna mišljenja o ovome zakonu, te je zadužila Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo pravosuđa i uprave i Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Središnja Bosna da, u roku od sedam dana, usuglase stavove oko teksta Nacrta zakona o ugostiteljskoj djelatnosti. Zakon se nakon toga nije ponovo našao na sjednici Vlade SBK/KSB.

Vlada Kantona Središnja Bosna, tokom 2013. godine nije uopšte razmatrala 20 zakona, koji su prema Programu rada trebali biti razmatrani u ovom razdoblju. Dodamo li na ovu cifru zakone koji su u toku 2013. godine razmatrani samo u nacrtu (2), dolazimo podatka da će Vlada Kantona Središnja Bosna, u narednu godinu kao „nerealizovano“ prenijeti čak 22 zakona.

**Realizacija zakona iz Programa rada Vlade SBK/KSB, do
31.12.2013. godine**

Kategorija	Postotak
Realizirano (Crveno)	~75%
Nerealizirano (Plavo)	~25%

Grafikon 21

[illegible]

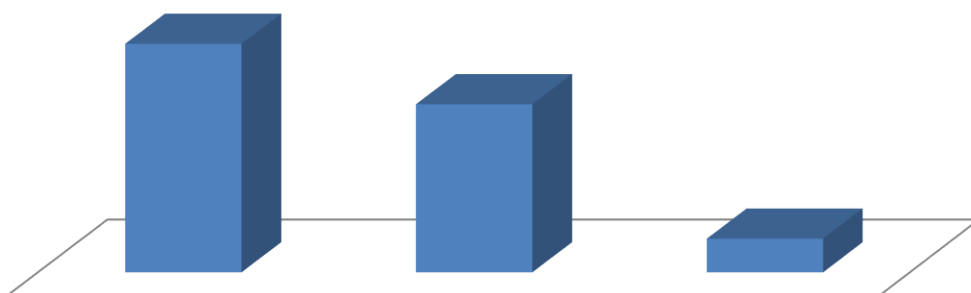

Tabela 8: Do 31.12. nerelizovani zakoni iz Programa rada Vlade za 2013. godinu

17 od 20 nerazmatranih zakona, a planiranih za realizaciju do 31.12, su temeljni zakoni.

25 od planiranih zakona su „prenešeni zakoni“ – planirani programima rada u prethodnim godinama, ali nerealizovani u predviđenom periodu, te prenešeni u Program rada za 2013. Osm „prenešenih zakona“, je tokom 2013. godine i utvrđeno, a 12 nije uopšte ili nije utvrđeno u obliku u kome je planirano. Što znači da se nastavlja proces prenošenja obaveza iz godine u godinu.

"Prenešeni" zakoni i njihova realizacija u 2013. g.

Grafikon 22

Simptomatično je da je ukupno, u 2013. godini, usvojeno duplo manje planiranih zakona, nego što ih je bilo „prenešenih“ (naslijeđenih kao obaveza iz ranijeg perioda) u Programu rada za 2013. godinu.

Ako zanemarimo 2011. godinu kada je Program rada Vlade donešen na samom kraju godine na koju se odnosi i kada ja je broj planiranih zakona bio izuzetno nizak, te uporedimo nominalni

broj realizovanih zakona iz Programa rada kroz godine, uočljive su dvije tendencije. Prva da je nominalno broj realizovanih zakona kontinuirano vrlo nizak i druga da ipak postoji blag trend rasta razmatranih programskih zakona od 2010. godine.

Grafikon 23

Ono što je bitno napomenuti kada je zakonodavni dio programa rada Vlade u pitanju jeste činjenica da je Vlada SBK jedan zakon (Zakon o visokom obrazovanju) koji je planirala u 2013. godini zapravo realizovala u predhodnoj (2012. godini) ali je zbog potreba Skupštinske rasprave i amandmana na ovaj Zakon, on tretiran još jednom na sjednici Vlade u januaru i to u amandmanskoj fazi.

BUDŽET ZA 2014. GODINU

Budžet SBK/KSB za 2014. godinu, donešen je, na posljednjoj sjednici Skupštine SBK/KSB u 2013. godini - 30.12.2013.

Budžet za 2014. godinu, veći je za 6 miliona od prvobitne projekcije Budžeta za 2013. godinu, odnosno za milion KM od rebalansa Budžeta za 2013, usvojenog istog dana kad i Budžet za 2014.

Planirani Budžet za 2014. godinu iznosi 159.656.700 KM.

Godina	Iznos u KM	I. rebalans	II. rebalans	Br. uposlenih koji primaju
2008.	165.029.198	160.799.198	161.835.942	4.858
2009.	173.538.933	148.537.733		4.817
2010.	159.432.000	159.932.000		4.949
2011.	172.810.000	155.917.800		5.043
2012.	167.329.843	162.364.843	162.364.843	5.128
2013.	153.500.284	158.600.284		5.095
2014.	159.656.700			5.093

Tabela 6: Budžeti Srednjobosanskog kantona, po godinama

Dobro je što polako postaje praksa da se Budžet Srednjobosanskog kantona za narednu godinu donese prije isteka tekuće godine, odnosno što se izbjegavaju odluke o privremenom

finansiranju. Ranije smo istakli opravdanost ovog pristupa i potrebu koju budžetski korisnici imaju za jasnim i blagovremenim finansijskim okvirom, značaj kontinuiteta u planiranju i aktivnostima itd. S druge strane, Budžet je akt koji se redovno donosi, čija je procedura donošenja propisana zakonom, od kojeg zavisi ogroman broj korisnika i upravo zbog toga on ne bi trebao biti donošen naprečac, niti po skraćenoj proceduri, bez javne rasprave i učešća zainteresovanih građana i interesnih skupina u njegovom kreiranju, što je raširana praksa na ovim prostorima.

BUDŽET ZA 2013. GODINU

Budžet Srednjobosanskog kantona za 2013. godinu usvojen je na 20. redovnoj sjednici Skupštine, 27.12.2012. godine.

Ovaj dokument se prvi put pojavio na sjednici Vlade održane 18.10.2012. godine, kada je usvojen je u formi prednacrt (kao radni materijal), uz zaključak da Ministarstvo finansija dostavi vladi dinamički plan za izradu budžeta. Ministarstvo finansija dostavilo je Vladi dinamički plan i 23.10.2012. godine su donijeli odluku da nacrt Budžeta utvrde do 10. novembra a prijedlog do 10. decembra 2012. godine. Dinamički plan je očigledno donešen da bi se zaodovljila forma jer je Vlada tek 18.12.2012. godine ponovo razmatrala Budžet za 2013. godinu te ga po skraćenom postupku uputila u parlamentarnu proceduru. Na ovaj način o Budžetu nije imala priliku ništa da kaže šira javnost kroz javnu raspravu.

Na sličan način, bez učešća javnosti, se pristupilo i njegovim izmjenama pa je tako na samom kraju 2013. godine (30.12.2013. godine) usvojen rebalans Budžeta za 2013. godinu. Rebalansom je budžetska potrošnja uvećana za skoro 5.000.000 KM odnosno za preko 3% u odnosu na dokument usvojen na početku godine.

Podsjećanja radi, na početku 2012. godine Budžetom su planirana sredstva za 5.090 uposlenih u javnom sektoru, na kraju 2012. godine Rebalans budžeta je pokazao da je broj uposlenih u javnim institucijama porastao za skoro 40 novih osoba, pa je na kraju 2012. godine Rebalansom bilo potrebno izdvojiti sredstva za plate za ukupno 5.128 uposlenih.

Prepoznavši to kao problem Vlada je, kao prvu mjeru za uštede sredstava i borbu protiv krize, ponudila Skupštini uvođenje kontrole i zaustavljanje nekontrolisanog zapošljavanja u javnom sektoru. Međutim, bar prema projekciji broja uposlenih u javnom sektoru za koji se Budžetom SBK za 2013. godinu planiraju osigurati sredstva, nije se radilo o iskrenoj namjeri zaustavljanja nekontrolisanog zapošljavanja. Tako je, na kraju 2013. godine, broj uposlenih bio 5.095 a prema projekciji za 2014. planirano je da ostane na skoro istom nivou.

Broj uposlenih u javnom sektoru je, od 2009. godine, u stalnom porastu. U periodu 2009-2012, u institucijama koje se finansiraju iz kantonalnog budžeta, broj uposlenih je porastao za preko 300 djelatnika, a kko vidimo taj nivo je zadržan u 2013. godini, i planiran je i za narednu.

Ako 2009. godinu uzmemo kao polaznu vidjećemo da je iz budžeta izdvojeno 62,3% sredstava za rad uposlenih u javnom sektoru, taj udio je, na kraju 2012. godine bio 67,5%, a ako se stvari ne promjene udio sredstava za plaće i naknade uposlenih u javnom sektoru će u 2013. godini porasti na 70%.

Ovdje treba naglasiti da su, nominalno gledano, planirana sredstva u 2013. godini za bruto plaće i naknade uposlenih u javnom sektoru za 3.138.100 KM manja nego su to sredstva planirana Rebalansom na kraju 2012. godine. Međutim, fleksibilnost Zakona o izvršenju Budžeta SBK (koji omogućava prestrukturiranje sredstava unutar ministarstava i neposotojanje prioriteta za isplatu budžetskih sredstava), planirano povećanje broja uposlenih (na 5.193) sa početka 2013. godine i dosadašnja praksa rebalansiranja (koja je u pravilu povećavala ovu stavku) nisu nam davala nadu da će ova 3 miliona zaista biti i ušteđena. Rebalans je pokazao

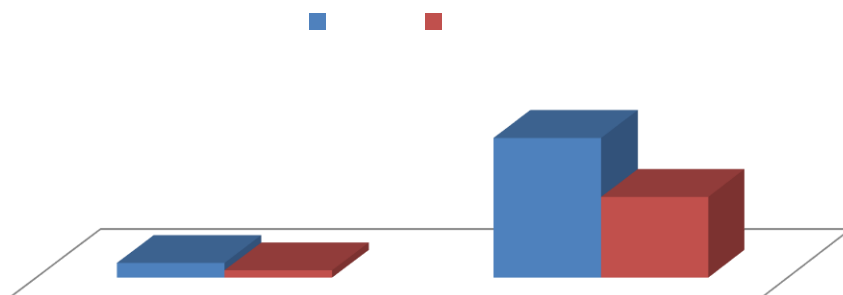
da su naše projekcije bile tačne jer je u odnosu na plan sa početka 2013. godine rebalansom stavka bruto plata nominalno povećana za 2 miliona KM.

Nasuprot ovome sredstva koja bi trebala da doprinesu razvoju kantona (kapitalni izdaci, poticaji privredi, poljoprivredi i slično) kontinuirano se smanjuju kako nominalno tako i udjelom u budžetu. Tako su npr. Kapitalni izdaci sa 3% iz 2011. godine, odnosno 4% iz 2012. godine spali na 2.6% na kraju 2013. godini. Poticaji privredi koji su u predhodne dvije godine iznosili oko 1 milion KM su smanjena preko 50%. Sredstva namjerenja poticajima u poljoprivredi u ranijem periodu iznosila su preko 1,7 miliona KM u 2013. godinu planirano je također da budu prepolovljena. Smanjena su sredstva namjnjena kulturi, sportu pa čak i pomoći socijalno ugroženim građanima ovog kantona.

U toku 2013. godine, Vlada Srednjobosanskog kantona je razmatrala 21 različi zakon, 19 od njih utvrdivši u formi prijedloga a 2 u formi nacrtu. Skupština je u ovom periodu razmotrila 14 zakona koji su poslali od Vlade.

Od 19 prijedloga koje je Vlada utvrdila, u Skupštini je njih 11 i usvojeno, a 8 zakona čekaju da se pojave na dnevnom redu Skupštine. S druge strane od 2 zakona koji su u skupštinsku proceduru, iz Vlade, dospjeli samo u obliku nacrtu, jedan je prihvaćen u nacrtu a drugi čeka da se pojavi na dnevnom redu.

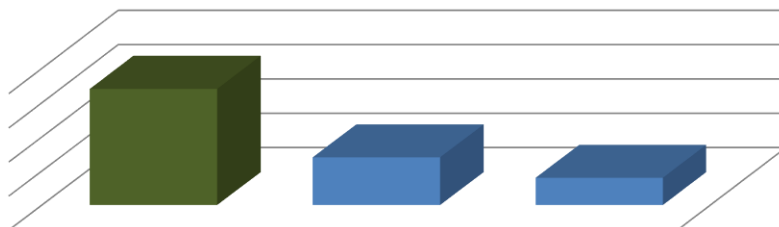
Koordinacija rada Vlade i Skupštine SBK/KSB, u realizaciji zakonodavnih obaveza

Grafikon 20

Posmatramo li nivo planiranih i realizovanih obaveza Skupštine, vidimo da je realizacija planiranog Programom rada, ugrožena nedovoljnom efikasnošću Vlade, u ispunjavanju svojih obaveza i očiglednim propustima u međusobnoj komunikaciji. O tome svjedoči rasprava o Informaciji o realizaciji Programa rada Skupštine u toku koje je više puta istaknuto da su u prvoj polovini ove godine sve dostavljene mjere od strane Vlade realizovane na Skupštini i kako u Skupštini ne postoji niti jedna mjera koja čeka razmatranje. Na ovaj način Skupština jasno ukazuje na činjenicu da se 8 prijedloga zakona i jedan nacrt koji su utvrđeni na Vladi a još nisu realizovani u Skupštini ustvari iz nekih razloga nepotrebno zadržava unutar Vlade ili ministarstva.

Odnos realizacije zakonodavnog dijela Programa rada Vlade i Skupštine SBK/KSB i planiranih obaveza u 2013. godini

Grafikon 21

S druge strane, smanjivanje programskih obaveza i prepuštanje kormila Vladi da ona samostalno diktira dinamiku rada i usmjerava aktivnosti ozbiljno narušava kredibilitet skupštine kao zakonodavne institucije i ravnopravnog stuba vlasti. Takvo ponašanje, predstavničkog tijela, pogotovo ne odražava interese građani i ono što građani očekuju od onih koje su birili da ih zastupaju u Skupštini kantona.

Bitan segment odnosa ove dvije institucije je i odnos Vlade prema poslaničkim pitanjima i inicijativama. U toku 2013. godine, poslanici su Vladi postavili 1291 pitanja i pokrenuli 42 inicijative. Od 129 pitanja njih 108 je upućeno prema Vladi i ministarstvima. Ukoliko od 108 pitanja izuzmemo 13 (jer su postavljeni na posljednjoj sjednici Skupštine i rok za odgovore nije istekao) dolazimo do informacije da je Vlada trebala odgovoriti na 95 pitanja međutim do kraja decembra je odgovoreno na njih 37 što je ispod 40%. Slična je situacija i u predhodnom periodu pristiglih odgovora je malo, te zastupnici po nekoliko puta ponavljaju ista pitanja. Stoga se može slobodno zaključiti da Vlada SBK, u ovom segmentu ne pokazuje potreban nivo poštovanja prema poslanicima, a ni ozbiljnost u izvršavanju svojih obaveza.

Prošlogodišnja, dešavanja izvan kantona (promjena koalicionih partnera i politička previranja na višim nivoima vlasti) odrazili su se na rad Vlade i Skupštine i njihov međusobni odnos. Obje institucije bilježe pad intenziteta rada, sve je manje mjera koje sistemski utiču na kvalitetniji život građana što govori da je većina važnih započetih procesa privremeno usporena. Razočaravajuća je činjenica to što ovaj saziv Vlade zahvaljujući širokoj parlamentarnoj podršci (preko 2/3) ima preduslove da stvari u ovom kantonu pomjeri sa mrtve tačke, ali se ipak sa reformama i nužnim procesima čeka.

Tematske sjednice Skupštine neoboriv su dokaz da bi bolji međusobni odnosi Vlade i Skupštine, prvenstveno oslobođeni uticaja partikularnih stranačkih interesa i temeljeni na uzajamnom povjerenju i uvažavanju olakšali prevazilaženje teške finansijske, privredne i socijalne situacije u koju Srednjobosanski kanton ulazi i koja će, prema procjenama finansijskih instiucija, kako vrijeme odmiče biti sve teža.

U ovom periodu na Vladi su utvrđene i Skupštini prosljeđene za tematske sjednice, tri vrlo važne informacije. Radi se o: Informaciji o stanju obrazovanja na području Srednjobosanskog kantona, Informaciji o stanju privrede na području Srednjobosanskog kantona i Informaciji o stanju u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Sve tri informacije sadrže prijedloge mjera koje je potrebno poduzeti kako bi se situacija u ovim oblastima učinila boljom. Skupštinska rasprava je bila vrlo produktivna a informacije su u Skupštini prihvaćene jednoglasno. Tom prilikom je od strane svih diskutanata istaknuta nužnost i hitnost nastavaka aktivnosti na izradi odgovarajućih starteških dokumenta.

Nakon tematskih sjednica Vlada Srednjobosanskog kantona je u vrlo kratkom roku sumirala diskusije i dostavljene prijedloge, formulisala zaključke, zauzela stav o svakom od njih i ponudila ih Skupštini na potvrđivanje. Skupština je uvažila sve stavove Vlade, a prihvatajući ove zaključke dala legitimitet Vladi da nastav sa procesima i reformama u oblastima obrazovanja, privrede, poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

POŠTOVANJE POSLOVNIKA O RADU I ZAKONA

U posmatranom periodu nije uočeno kršenja zakona ili poslovnika od strane Vlade Srednjobosanskog kantona, izuzev u segmentima blagovremenog planiranja i obaveze Vlade da odgovara u naznačenom roku na poslanička pitanja i inicijative.

TRANSPARENTNOST RADA VLADE SBK

Transparentost rada Vlade Srednjobosanskog kantona je na zadovoljavajućem nivou sa izraženom potrebom dodatnog poboljšanja stanja u sferi informaciono-elektronskog komuniciranja sa javnošću. Ovdje prije svega mislimo na uspostavljanje funkcionalne web stranice koja bi trebala da omogući uvid u rad Vlade kao i materijale koji se na Vladi pojavljuju.

R. br.	Predmet posmatranja	Stanje
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		

Tabela 11: Transparentnost rada VladeSBK/KSB

PRISUSTVO SJEDNICAMA VLADE*

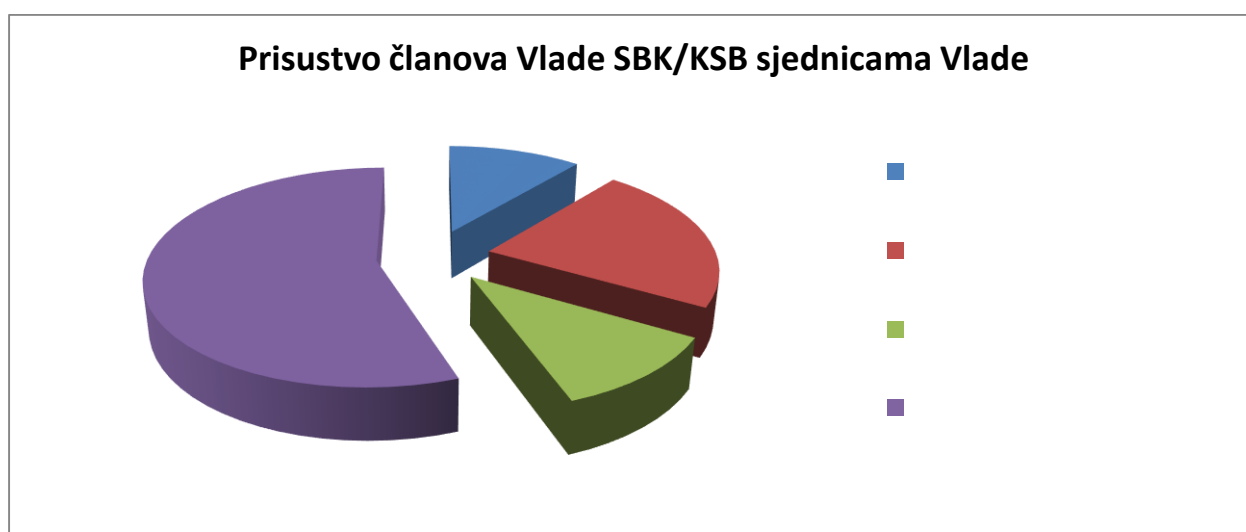
Kao što je već rečeno, u posmatranom periodu, održano je 46 sjednica Vlade SBK/KSB, odnosno 47 zasjedanja od čega su na njih 27 bili prisutni svi članovi Vlade.

1 od 9 članova Vlade SBK/KSB prisustvovalo je svim zasjedanjima Vlade.

2 člana Vlade nisu prisustvovala jednom od 47 održanih zasjedanja.

1 član Vlade nije prisustvovala na dva od 47 održanih zasjedanja.

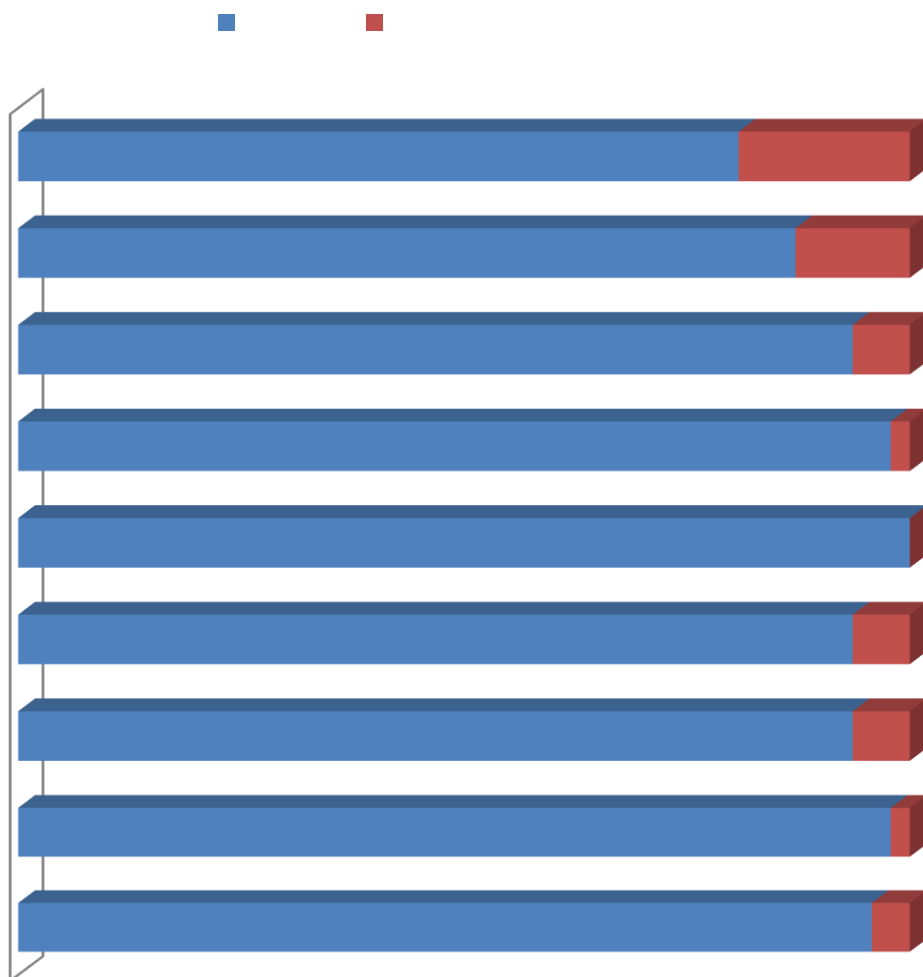
5 članova Vlade nisu prisustvovali na tri i više od 47 održanih zasjedanja.

Grafikon 27

Najviše izostanaka sa sjednica napravili su Selimović Senad iz (SDP) – 9 izostanka i Milanović Sedžad (SDA) 6 izostanka.

Prisustvo ministara sjednicama Vlade, u 2013. godini

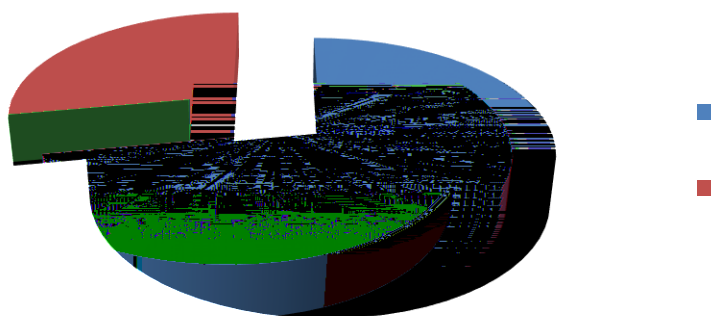

Grafikon 28

PRIPREMANJE MATERIJALA ZA SJEDNICE VLADE

Od 1.498 različitih mjera koje su se tokom 2013. godine našle na dnevnom redu Vlade SBK/KSB, njih 714 je pripremljeno od strane nekog od ministarstava ili Vlade generalno. Ostalo su mjere koje su pripremili drugi predlagači (kantonalne uprave, agencije, Skupština SBK/KSB,...)

Razmatrane mjere, po predlažačima

Grafikon 29

Najviše materijala za sjednice Vlade, odnosno mjera o kojim se odlučivalo na sjednicama, pripremio je Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa, na čelu sa Ministrom Jozom Jurinom (HDZ BiH) – 13 % od ukupno razmatranog na Vladi. Slijede Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede, na čelu sa Ministrom Senadom Selimovićem (SDP) 11%, zatim Ministarstvo gospodarstva sa Ministrom Sedžadom Milanovićem (SDA) na čelu i 9% udjela itd.

Predlažač	Ministar	Zakon	Odluka	Saglasnost	Izvještaj	Program	Zaključak	Informacija	Amandman	Ostalo	Ukupno
Ukupno		22	617	251	149	46	18	120	108	167	

Tabela 12: Razmatrane mjere, po ministarstvima kao predlažačima

Najmanje materijala za sjednice Vlade, tokom 2013. godine pripremio Ministarstvo pravosuđa i uprave, na čelu sa Ministrom Zoranom Lukovićem (HDZ BiH) - 5% udjela u razmatranim mjerama na sjednicama Vlade.

ZAKONODAVNA AKTIVNOST ČLANOVA VLADE

Od 21 zakona utvrđenih na sjednicama Vlade SBK/KSB, tokom 2013. godine, svih 21 je predložen od strane vladinih ministarstava. Jedan zakon za koji je rasprava odgođena je također pripremljen od strane ministarstva (Ministarstva gospodarstva):

Svi ministri su tokom 2013. godine, pripremili i Vladi na razmatranje prosljedili, bar jedan zakon.

2 ministra su pripremili i na razmatranje prosljedili samo 1 zakon.

2 ministra su pripremili i na razmatranje prosljedili 2 zakona.

4 ministra su pripremili i na razmatranje prosljedili 3 ili više zakona.

Grafikon 30

Najviše zakona razmatranih na sjednicama Vlade tokom 2013. godine, pripremiilo Ministarstvo prostornog uređenja, obnove i povratka na čelu sa Ministrom Nijazom Helezom – 5 zakona, Ministarstvo pravosuđa i uprave, na čelu sa Ministrom Zoranom Lukovićem – 4 zakona.

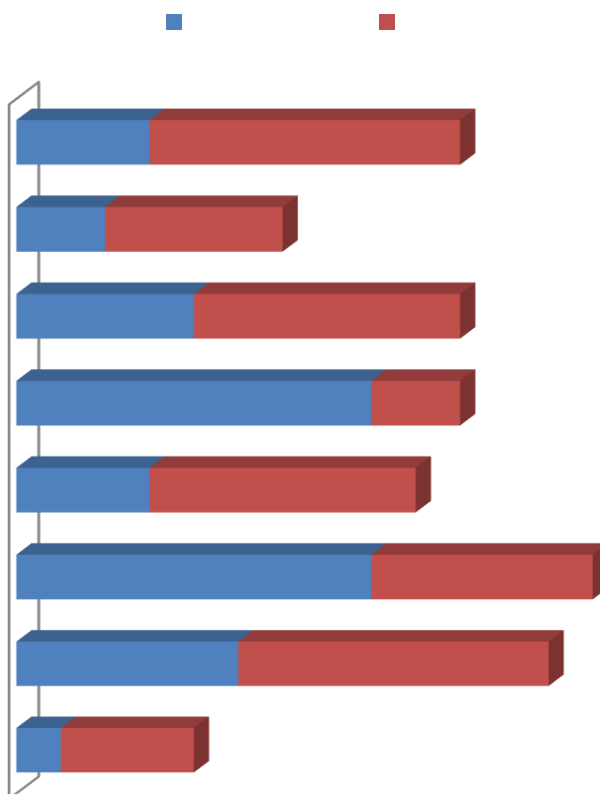
REALIZACIJA PROGRAMA RADA

Vlada SBK/KSB je, programom svog rada za 2013. godinu, planirala realizovati ukupno 91 mjeru. 81 % njih (ili 74 mjere) mjere su čija je priprema i realizacija u odgovornosti ministarstava (ostale su u ingerenciji drugih institucija (agencija, direkcija, ureda,...).

U posmatranom periodu najveći doprinos realizaciji Programa rada Vlade za 2013. godinu, dalo je Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede, na čelu sa Minstrom Senadom Selimovićem (SDP) na čelu. Ono je zaslužno za pripremu 19 % programskih mjera obrađenih na Vladi i 20 % zakona iz programa rada Vlade SBK/KSB.

S druge strane, za najveći broj nerealizovanih mjera, iz Programa rada Vlade za 2013. godinu, odgovorni su: Ministarstvo pravosuđa i uprave, na čelu sa Ministrom Zoranom Lukovićem (HDZ BiH) i Ministarstvo finansija, na čelu sa Ministrom Zdravkom Gavranovićem (SDP) koja nisu realizovala po 4 programske mjere

Realizacija Programa rada Vlade SBK/KSB, za 2013, po ministarstvima

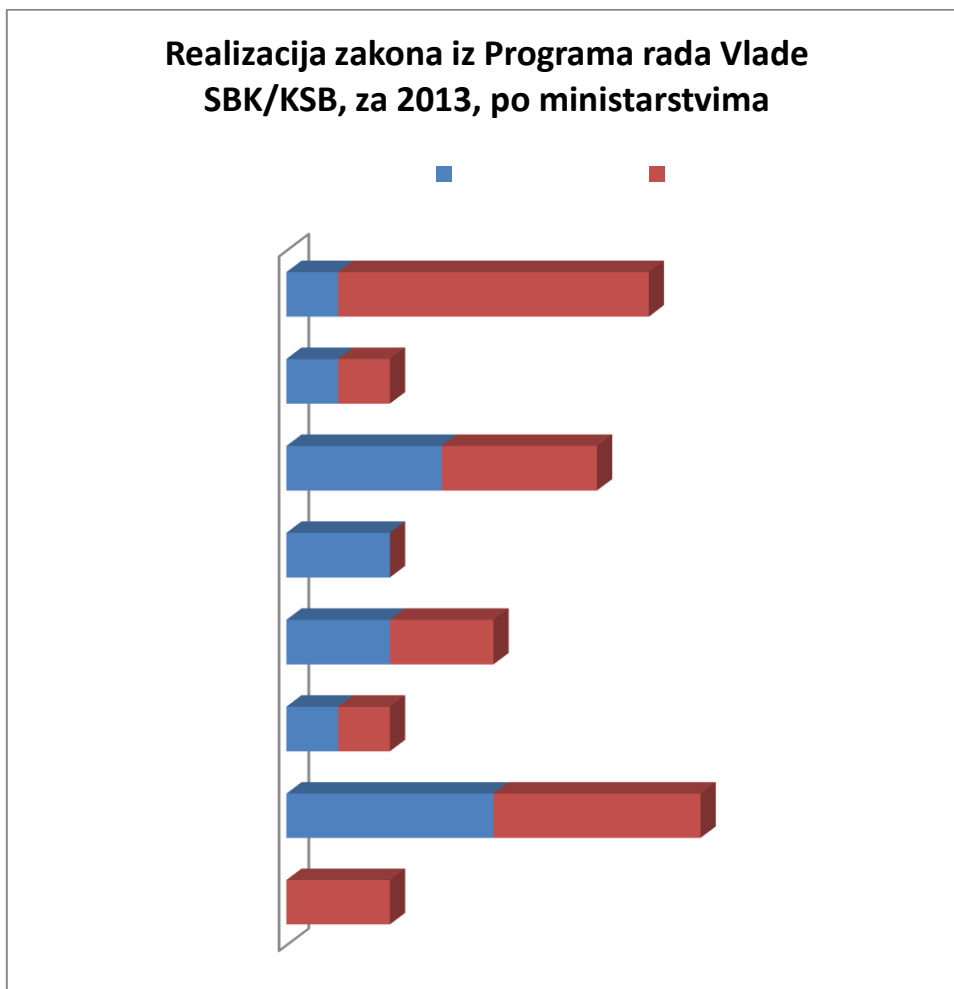
Grafikon 31

Procentualno izražena efikasnost u realizaciji ovogodišnjeg programa rada Vlade SBK/KSB, po ministarstvima, pokazuje nam kako 5 ministarstava (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Ministarstvo prostornog uređenja, obnove i povratka i Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa) nisu ni po isteku 31.12. realizovala niti polovinu od planiranog za 2013. godinu. Istovremeno su dva ministarstva (Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede i Ministarstvo finansija) uspjele do kraja decembra realizovati preko 50% svojih godišnjih obaveza.

Najniži stepen realizacije svojih planiranih obaveza – svega 25 %) ima Ministarstvo unutrašnjih poslova sa Ministrom Jozom Lučićem (HDZ 1990) na čelu.

Najveći doprinos realizaciji cjelokupnog Programa rada Vlade, dala su: Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede i Ministarstvo finansija koja su realizovala po 8 mjera iz Programa rada za 2013. godinu.

Najveći doprinos realizaciji zakonodavnog dijela Programa rada Vlade, dalo je Ministarstvo pravosuđa i uprave s 4 programska zakona i Ministarstvo prostornog uređenja, obnove i povratka sa 3 zakona iz Programa rada za 2013. godinu.

Grafikon 32

Procentualno izražena efikasnost u realizaciji zakonodavnog dijela ovogodišnjeg programa rada Vlade SBK/KSB, po ministarstvima, pokazuje nam kako je samo jedno ministarstvo (Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede), za 12 mjeseci svog rada, realizovala sve zakonodavne obaveze za 2013. godinu, ali istovremeno tereba imati na umu da je novo planiranih obaveza ovog ministarstva prilično nizak.

2 ministarstva Vlade SBK/KSB, nakon 12 mjeseci rada imaju realizaciju planiranih zakonodavnih obaveza ispod 30%.

Najniži stepen realizacije svojih planiranih zakonodavnih obaveza – 0%, ima Ministarstvo unutarnjih poslova, koga slijedi Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa sa 14% realizacije vlastitog zakonodavnog dijela programa rada.

ODGOVORI NA POSLANIČKA PITANJA I INICIJATIVE*

Na 9 održanih redovnih sjednica Skupštine SBK, u posmatranom periodu, od strane zastupnika je prema Vladi, ministarstvima i drгим subjektima upućeno je i pokrenuto ukupno 169² pitanja i inicijativa. Od 127 pitanja, njih 108 je upućeno prema Vladi i ministarstvima.

Ukoliko od 108 pitanja izuzmemo 13 (jer su postavljeni na posljednjoj sjednici Skupštine i rok za odgovore nije istekao) dolazimo do informacije da je Vlada trebala odgovoriti na 95 pitanja međutim do kraja decembra je odgovoreno na njih 37 što je ispod 40%.

Upućeno na instituciju	Inici- jative	Pitanja	Odgovor u roku	Odgovor poslije roka	Neodgo- vorena pitanja

Vlada SBK/KSB ima 9 članova, koji imaju status zaposlenih u Vladi i primaju punu platu po ovom osnovu.

U prosjeku, mjesečna neto primanja članova vlade kreću se od 2.800 KM do 3.600 KM.

U momentu pisanja izvještaja bila su nam dostupna primanja članova Vlade za period januar - novembar 2013. godine. Slijedeća tabela prikazuje primanja članova Vlade, gdje je prikazan iznos mjesečne plate kao i iznosi ostalih primanja koja su članovi Vlade imali u ovom period.

Član Vlade	neto plata	topli obrok	prevoz	naknade	troškovi mobitela	ukupno
Lendo Tahir						
Jozo Lučić						
Milanović Sedžad						
Nikola Grubešić						
Jozo Jurina						
Gavranović Zdravko						
Helez Nijaz						
Luković Zoran						
Selimović Senad						
Ukupno	244.325,88	14.685,87	300,00	28.500,00	14.246,99	302.058,74

Tabela 14: Mjesečna primanja članova Vlade SBK/KSB

ZAHVALJUJUĆI POVEĆANJU INTENZITETA RADA U POSLJEDNJA 4 MJESECA, VLADA SBK U 2013. GODINI DOSTIGLA JE FEDERALNI PROSJEK I OSTVARILA NAJBOLJI REZULTAT U MANDATU.

Rad Vlade Srednjobosanskog kantona je tokom 2013. godine sa stanovišta broja zasjedana na nivou prosjeka ostalih kantona u Federaciji BiH. Početak godine je bio obilježen malim brojem održanih sjednica (svega 3 mjesečno) i relativno skromnim brojem razmatranih mjera. Tek u septembru Vlada je značajnije intenzivirala svoj rad (održavajući do kraja godine, po 5 sjednica mjesečno) što je i rezultiralo dvostruko ili trostruko i boljim rezultatima nego u nekim predhodnim mjesecima. Radeći ovim intenzitetom do kraja godine uspjela je ostvariti najbolji rezultat u svom mandatu. Vlada SBK je do 31.12. završila 46 sjednica na kojima je razmatrala u prosjeku 33 mjere (1.550 ukupno, odnosno 1.498 različitih mjera jer su neke bile dva puta na dnevnom redu sjednica Vlade SBK/KSB).

NASTAVLJENA JE DOMINACIJA DNEVNO OPERATIVNIH UMJESTO STRATEŠKIH MJERA, UZ LAGANI PORAST UDJELA ZAKONA.

Od 1.498 mjera, razmatranih do 31.12.2013. godine, preko 50% razmatranih mjera odnosilo se na implementaciju budžetskih sredstva, organizovanje rada javne uprave, davanje koncesija ili kadrovsku politiku u kantonu. Na dnevnom redu Vlada i dalje nije imala niti jednu potrebnu strategiju (Strategiju zapošljavanja, razvoja, razvoja poljoprivrede, Strategiju borbe protiv korupcije...), na ovom polju osim prijedloga aktivnosti na izradi Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona iz prošle godine te Informacije o stanju obrazovanja na području Srednjobosanskog kantona, Informacije o stanju privrede na području Srednjobosanskog kantona, te Informacije o stanju u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva sa prijedlozima mijera, skoro da nije učinjeno ništa. Tek, neznatno je povećan rad na sistemskom uređenju pitanja iz kantonalne nadležnosti, pa su svijetlo dana ugledali i davno apočeti zakoni, kao što je Zakon o visokom obrazovanju ili Zakon o zakupu/najmu stana.

2013. VLADA JE ZABILJEŽILA NAJVEĆI NIVO ZAKONODAVNIH AKTIVNOSTI U OVOM MANDATU, ALI JE ON I DALJE VRLO SKROMAN.

Nivo realizacije zakonodavnih aktivnosti Vlade SBK bilježi kontinuirani rast, od 2010. godine, kada je Vlada realizovala tek 9 zakona, za godinu dana. Od 01.01 do 31.12.2013. godine Vlada SBK utvrdila je 21 zakona, najviše u ovom mandatu, no, s druge strane to je u prosjeku ni dva zakona mjesečno. Pri tome, od 21 zakona utvrđenog na Vladi, Skupština je do kraja decembra 2013. godine usvojila tek 11 zakona dok su preostali zakoni je još uvijek u parlamentarnoj proceduri.

BUDŽET SBK DONEŠEN JE NA VRIJEME.

Na žalost, u BiH su neke stvari koje bi trebale biti normalne, dovedene na nivo izuzetaka koje treba pohvaliti. Tako je sa donošenjem godišnjih budžeta. Budžet SBK/KSB za 2014. godinu, donešen je, u skladu sa zakonskim obavezama, prije isteka 2013. godine. Istina, u zadnji čas - na posljednjoj sjednici Skupštine SBK/KSB u 2013. godini - 30.12.2013.

PROGRAM RADA DONOSI SE SA KAŠNJENJEM A NJEGOVA REALIZACIJA JE KRAJNJE SKROMNA, POGOTOVO U ZAKONODAVNOM DIJELU.

Program rada Vlade SBK za 2014. godinu, drugi važan dokument za rad svake institucije, nije donešen na vrijeme, prije isteka 2013. godine, čime je prekršen Polovnik o radu Vlade. Pritom, radi se o kontinuitetu kašnjenja u donošenju ovog značajnog dokumenta. Program rada Vlade SBK za 2013. godinu, donešen je uz zakašnjenje od dva mjeseca.

Vlada Srednjobosanskog kantona, svojim Programom rada do 31.12.2013 planirala je donijeti 91 mjeru (računajući nacрте zakona planirane programom). Na kraju 2013. godine je na dnevnom redu Vlade bilo ukupno 42 mjera iz Programa rada. Sumiramo li dakle realizaciju, vidi

se da je Vlada Srednjobosanskog kantona realizovala oko 46% svojih svojih godišnjih obaveza, pri tome je važno skrenuti pažnju na činjenicu da je zakonodavni dio programa rada bio neodgovornije tretiran od ostatka programa. Tako je od 34 planirana zakona u 2013. godini do kraja septembra razmatrano svega 14, a od toga finalno realizovano 12 zakona, odnosno tek 35% od planiranog.

Niti jedno ministarstvo nije realizovalo svoje programske obaveze za 2013. godinu u cijelosti. Izrazito nizak nivo realizacije imali su Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa, ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo zdravstva i socijalne politike. Nasuprot njima najodgovornije prema valstitom programu rada do 31.12.2013. godine bilo je Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede sa 80% realizacije svojih obaveza i Ministarstvo finansija sa 62%.

SVOJIM LOŠIM REZULTATIMA VLADA DIREKTNO UTIČE I NA LOŠE REZULTATE SKUPŠTINE.

Posmatramo li nivo planiranih i realizovanih obaveza Vlade, te njihovu realizaciju u Skupštini, vidimo da je, i pored slabosti same Skupštine, realizacija planiranog Programom rada Skupštine, ugrožena, prije svega, nedovoljnom efikasnošću Vlade, u ispunjavanju svojih obaveza. O tome svjedoči rasprava o Informaciji o realizaciji Programa rada Skupštine u toku koje je više puta istaknuto da su u prvoj polovini ove godine sve dostavljene mjere od strane Vlade realizovane na Skupštini i kako u Skupštini ne postoji niti jedna mjera koja čeka razmatranje. S druge strane činjenica je da je od 34 Programom rada planirana zakona, Vlada utvrdila i u skupštinsku proceduru poslala njih svega 14.

REZULTATI RADA VLASTI I DALJE NE UTIČU NA POVEĆANJE KVALITETA ŽIVOTA GRAĐANA.

Iako postoje izvjesni pozitivni pomaci u radu kantonalnih institucija u Srednjobosanskom kantonu, zbog činjenice da se vlast bavila uglavnom dnevno operativnim poslovima i sistemskim uređenjem vlastitih odnosa te da je intenzitet rada bio na nedovoljnom nivu, pozitivni efekti rada vlasti još uvijek se ne primjećuju u ovom kantonu. Naprotiv, broj novih radnih mjesta sporo raste (a zadnjih mjeseci i ponovo opada), broj nezaposlenih još uvijek nije smanjen na nivo iz 2011. godine, korisnika socijalne pomoći i javnih kuhinja je sve više, budžetski prihodi opadaju, prosječna plata uposlenih u SBK je među najnižim u Federaciji itd. Sve navedeno upućuje da aktuelna vlast treba ozbiljnije da pristupi ulozi koja joj je povjerana te biti posvećena sistemskom uređenju pitanja iz oblasti zapošljavanja, zdravstva, socijalne politike itd..

PREPORUKE CCI-a

- Vlada i Skupština trebaju hitno ubrzati izradu Strategije razvoja SBK, Strategije zapošljavanja, Strategije razvoja poljoprivrede i Strategiju obrazovanja kako bi stvorili povoljniji ambijent i unaprijedili život građana ovog kantona, te u skladu sa ovim dokumentima donijeti i akcione planove za njihovu implementaciju.
- Donijeti program socijalnog zbrinjavanja prvenstveno lica koja ostaju bez posla, ali i ostalih socijalnih kategorija građana ovog kantona.
- Donijeti izmjene Zakona o izvršenju budžeta kojima bi se Zakonom utvrdila lista prioriteta, ali na način da sredstva namijenjena socijalnim davanjima, poticajima i razvoju budu na vrhu prioteta pri izvršenju budžeta.
- Donijeti program sanacije akumuliranog deficita.
- Intenzivirati aktivnosti na realizaciji zaključaka sa tematskih sjednica Skupštine
- Započeti proces reforme javnog sektora (uprave, obrazovanja, zdravstva,...) s ciljem racionalizacije troškova i podizanja stepena njegove efikasnosti.
- Donijeti Strategiju borbe protiv korupcije i Akcioni plan za njenu realizaciju.

- Implementirati poruke i otkloniti propuste na koje je ukazao Ured za reviziju institucija u FBiH
- Intenzivirati aktivnosti na izradi Programa rada za 2014. godinu.
- Intenzivirati rad. Povećati broj sjednica, broj zakona, tačaka dnevnog reda, kako bi s

DODATAK 1 – TABELARNI PREGLED UTVRĐENIH ZAKONA

[illegible]

DODATAK 2 - INFORMACIJA O UTVRĐENIM ZAKONIMA

Kredibilitet zakonodavne ali i izvršne institucije temelji se na razlozima donošenja svakog konkretnog sistemskog rješenja. S ciljem prikazivanja ove dimenzije rada Vlade u nastavku dajemo pregled razloga i očekivanih rezultata za svaki zakon pojedinačno koji je Vlada SBK/KSB utvrdila do 31.12.2013. godine.

Zakon o visokom obrazovanju Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 10. sjednici Zastupničkoga doma, održanoj 13. lipnja 2007. godine, i na 7. sjednici Doma naroda, održanoj 30. srpnja 2007. godine, prihvatila je "Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini"

Člankom 63. Okvirnoga zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon - Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 59/07) propisano je da će se kantonalni zakoni uskladiti s tim Okvirnim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu toga Okvirnoga zakona i da će sva pitanja iz područja visokoga obrazovanja koja nisu uređena Okvirnim zakonom biti uređena kantonalnim zakonom. Sukladno navedenom, potrebno je donijeti ovaj Zakon.

Kako u Kantonu Središnja Bosna nije prethodno donesen zakon o visokom obrazovanju, nego se osnivanje i rad visokoškolskih ustanova zasnivao na zatečenim propisima Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatske Republike Herceg-Bosne i Republike Bosne i Hercegovine te na privremenim instrukcijama i aktima Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Kantona Središnja Bosna, za oblast visokoga obrazovanja, potrebno je donijeti ovaj Zakon.

b ! ! b ! b b ! b ! be b ! beb! be ! ! b b !
dogradnji stanova Zakonom o nadziđivanju zgrada, izgradnji potkrovnih stanova i dogradnji stanova propisani su uvjeti, način i postupak izgradnje stanova nadziđivanjem zgrada i izgradnje potkrovnih stanova. Navedenim Zakonom o nadziđivanju zgrada propisano je da se pravo na nadogradnju stječe preko javnoga konkursa, da u konkursu mogu učestvovati lica koja nemaju riješeno stambeno pitanje, da općinska služba za imovinskopравne poslove provodi konkurs, da se prigovori nakon završenoga konkursa podnose općinskome vijeću, da konačnu odluku o stečenom pravu na gradnju, a nakon razmatranja prigovora, donosi općinski načelnik te da se postupak izdavanja odgovarajućih odobrenja vodi prema odredbama Zakona o prostornom uređenju. Odredbama Zakona o nadziđivanju zgrada također je propisano daje investitor koji je stekao pravo na gradnju dužan u roku od 15 dana nakon pravosnažnosti rješenja isplatiti etažnim vlasnicima naknadu za stjecanje suvlasničkoga prava te da su etažni vlasnici zgrade na kojoj se obavlja gradnja dužni investitoru omogućiti pristup prostorijama i uređajima zgrade.

Provedbom Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo došlo je do promjene pravnoga statusa stambenih zgrada koje su bile u društvenom, odnosno državnom vlasništvu, tako da su bivši nosioci stanarskoga prava postali vlasnici stanova, a, osim toga, i zajednički vlasnici, odnosno suvlasnici na zajedničkim dijelovima zgrada koji podrazumijevaju i potkrovne prostorije na kojima se obavlja nadziđivanje. Pri takvom stanju stvari, Zakon o nadziđivanju zgrada stvorio je pravnu situaciju u kojoj su vlasnici stanova potpuno isključeni iz postupka odlučivanja o zajedničkim dijelovima zgrade koji su njihovo zajedničko vlasništvo.

Činjenica je da je cilj Zakona o nadziđivanju zgrada bio pronaći jedan od povoljnijih načina rješavanja stambenih potreba građana. Međutim, kako se danim zakonskim rješenjima vrijeđaju prava drugih lica, koja su zagarantovana ustavom i zakonom te općim načelima međunarodnoga prava, postaje nužnim navedeni Zakon o nadziđivanju zgrada staviti van snage.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama S obzirom na to da se pokazala potreba za uređenjem određenih pitanja iz oblasti dodjele koncesija, Ministarstvo privrede pokrenulo je proceduru za donošenje zakona o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama.

Izmenjena su 4 člana Zakona o koncesijama kojima su dodatno precizirana pitanja vezana za davanje koncesija. Izmjene su dodatno definisale: proširenje koncesionih dobara na sve vrste plena, te obuhvatanje energetskih objekata manjih od 5 MW, zatim su precizirane obaveze i rokovi općina kod davanja saglasnosti na koncesiju kako bi se ubrzalo koncesionarima dobijanje potrebne dokumentacije, definisano je ko vrši nadzor nad količinama i drugim pokazateljima predmeta koncesije i na kraju nametnuta je obaveza postojećim koncesionarima za pokretanje postupka sklapanja ugovora sa koncesorom.

b ! ! b b/ T e c b ! b b/ Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u vezi sa Zakonom o šumama, na sjednici održanoj 14. aprila 2009. godine donio je Presudu, broj U- 26/08, kojom se utvrđuje da je Zakonom o šumama povrijeđeno pravo općine na lokalnu samoupravu i kojim je utvrđeno da se mogao primjenjivati do 27. septembra 2009. godine.

Kako se Zakon o šumama nije uskladio s Presudom Ustavnoga suda Federacije Bosne i Hercegovine, niti je donesen novi zakon o šumama na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 23. decembra 2009. godine donijela je Uredbu o šumama, ali je ona presudom Ustavnoga suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj U-28/10 od 23. aprila 2011. godine, stavljena je van snage i prestala važiti zaključno s danom 6. decembra 2011 godine.

Zakon o šumama postojeći je i važeći pozitivno-pravni propis koji i nadalje djelomično reguliše i uređuje oblast šumarstva na području Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton). Taj kantonalni Zakon o šumama, u odnosu na raniji federalni Zakon o šumama i Uredbu o šumama (federalnu) koji su, kako je navedeno, prestali važiti, imao je i ima faktički i „supsidijarni“ pravni karakter i ograničeni domet - ima parcijalne, reducirane i nedovoljne za primjenu zakonske odredbe, te više bitnih šumarskih instituta taj kantonalni Zakon o šumama uopće ne predviđa i ne reguliše, tako da, osim općih odredbi, djelomično i nedovoljno sadržava - reguliše samo sljedeće institute (poglavlja): Očuvanje, zaštita, reprodukcija i krčenje šuma; Upravljanje šumama; Šumarske institucije; Finansiranje, Nadzor nad provođenjem ovoga zakona; Kaznene odredbe (koje sadrže samo jednu kaznenu odredbu u vezi sa žeznicama) te Prijelazne i završne odredbe.

Kantonalni Zakon o šumama ne sadrži odredbe koje se odnose na sljedeće bitne institute (područja - zakonska poglavlja) u oblasti šumarstva, i to: planiranje u šumarstvu; gospodarenje u šumarstvu; zaštita od biotičkih i nebiotičkih agensa; promet drva i sekundarnih (nedrvnih) šumskih proizvoda; šume i šumsko zemljište a posebnim režimom gospodarenja; zaštita šuma i šumskog zemljišta od šteta; sekundarni (nedrvni) šumski proizvodi i zaštita od ugroženih vrsta; promet u šumama; ekonomske funkcije šume; promjena namjene šumskog zemljišta i gradnja u šumi; kaznene odredbe.

Nepostojanje zakonskog propisa koji uređuje kompleksnu oblast šumarstva na području Federacije te nepostojanje odgovarajućeg zakonskog rješenja koje reguliše, uređuje i utvrđuje oblast šumarstva na području Kantona a priori de iure i de facto nameće potrebu da se na nivou Kantona hitno donese odgovarajući zakon o šumama (koji mora derogirati postojeći kantonalni Zakon o šumama) s ciljem, prije svega, zaštite i čuvanja šumskih resursa na cijelom području Kantona.

S obzirom na opći značaj i funkcije šuma te činjenicu da šume i šumska zemljišta u Federaciji zauzimaju 48% ukupne površine, a u našem Kantonu više od 51%, nameće se zaključak da upravljanje i gospodarenje šumama i šumskim zemljištem predstavlja osnovni vitalni državni interes. Nacrt zakona o šumama ima 72 člana koji su podijeljeni u 17 poglavlja.

b ! ! b b/ ! e b b/ b b/ ! c ! b b/L b b/ T e a Bosna

Izmjene i dopune Zakona o službenim novinama Srednjobosanskog kantona predlažu se radi usklađivanja s amandmanima na Ustav Kantona, s ciljem usklađivanja s pozitivnim propisima, te radi izmjena tehničke prirode.

Zakon o javno-privatnom partnerstvu Srednjobosanskog kantona Javno-privatno partnerstvo predstavlja saradnju organa vlasti svih nivoa i drugih javnih institucija sa privatnim sektorom na području planiranja, proizvodnje, pružanja usluga, finansiranja, poslovanja ili naplate javnih usluga. Osnovni elementi javno-privatnog partnerstva su: dugotrajan odnos između partnera, način finansiranja koji se u većem obimu oslanja na privatna sredstva, ali uz učešće javnih sredstava. Javni partner je taj koji definiše ciljeve gradnje ili pružanja usluga s aspekta javnog interesa, postavlja standarde gradnje, održavanja i kvaliteta usluga, rizik se prenosi na privatnog partnera, a inače bi ga snosio javni sektor, ali raspodjela rizika zavisi od slučaja do slučaja i definiše se ugovorom koji se zaključuje na duži rok.

Zbog postojanja sve većih potreba za infrastrukturnim projektima pri čemu se pokazuje manjak finansijskih sredstava u Budžetu Srednjobosanskog kantona, ukazuje se sve veća potreba za pronalaženjem dodatnih finansijskih sredstava za finansiranje, izgradnju i upravljanje infrastrukturnim projektima.

Prednosti javno-privatnog partnerstva su:

- ✓ lakši i jednostavniji način osiguranja sredstava;
- ✓ povećanje kvaliteta i rasterećenje tekućeg zaduživanja;
- ✓ brža integracija novih tehnologija;
- ✓ mobilisanje neplasiranih finansijskih sredstava privatnog sektora;
- ✓ podsticaj za investiranje privatnih kompanija u infrastrukturne objekte;
- ✓ povećanje broja radnih mjesta u novoizgrađenim objektima, kao i u građevinskim firmama, koje bi bile uključene u posao sa javnim sektorom.

Pored navedenog prednost ovog modela finansiranja je to što se može primjenjivati i za potrebe turizma, zdravstva, obrazovanja, kulture, sporta i sl.

Zbog svega naprijed navedenog ukazala se potreba da se zakonski regulira ova značajna oblast, kako bi javni sektor koristio sve prednosti ovog oblika partnerstva u izvršavanju poslova od javnog interesa i bržoj realizaciji velikih infrastrukturnih projekata.

b ! !! b ! db b! ! e! b! e !T e c b !kantona

Razlozi za donošenje ovoga Zakona sadržani su u novom federalnom Zakonu o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju kojim je uvjetovano poticanje na kantonalnoj razini. Člankom 2. stavkom 4. navedenog Zakona propisano je da kantonalna ministarstva ne mogu poticati proizvodnje iz modela poticaja proizvodnji definiranih u Dodatku II., koji je sastavni dio Zakona. Nadalje je propisano da kantonalna ministarstva ipak mogu obavljati isplatu poticaja za druge proizvodnje od kantonalnog interesa, kao i proizvodnje iz Dodatka II., ali samo do minimalne poticane količine utvrđene Dodatkom II.

Nacrtom Zakona je predviđeno da se uvjeti za ostvarenje novčanih poticaja definiraju odlukom i naputkom koji bi se donosili za svaku godinu kako bi se ti uvjeti, u slučaju nedovoljnih proračunskih sredstava za podmirenje zahtjeva, mogli pooštriti. Tako je člankom 5. nacrtu Zakona utvrđena obveza Vlade Kantona Središnja Bosna da za svaku kalendarsku godinu donese odluku o iznosima novčanih poticaja, minimalnim uvjetima za investiranje i rokovima za podnošenje zahtjeva. Člankom 13. nacrtu ovoga Zakona utvrđeno je za modele ostalih vrsta novčanih poticaja da će Vlada Kantona donositi odluku o kriterijima trošenja novčanih sredstava u zavisnosti od raspoloživih sredstava.

Jedan od osnovnih razloga za donošenje ovoga Zakona jest i otklanjanje i nadilaženje određenih uočenih nedostataka u dosadašnjoj praksi obavljanja poslova rješavanja novčanih poticaja iz mjerodavnosti Ministarstva. Oni su do sada izazivali znatne poteškoće u praktičnoj realizaciji s obzirom na nemogućnost adekvatne prostorne pokrivenosti Kantona stručnim kadrom iz Ministarstva, mogućnosti neposrednije i bliže komunikacije stranaka i općinskih tijela, postojećeg kontinuiteta rada općinskih tijela u prvostupanjskom rješavanju, potrebe stvaranja ozbiljnijeg pristupa organiziranosti poljoprivrednih službi u općinama i tako dalje, bilo je neophodno, iz razloga kvalitetnijeg i efikasnijeg obavljanja navedenih poslova, te poslove s Ministarstva prenijeti na općinska tijela uprave mjerodavna za poljoprivredu.

b ! !d ! ! b! e !TCL! U članu 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine obavljena je izmjena člana 10. Zakona o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine, u smislu da će

skupština kantona svojim propisom urediti uvjete, način i specifičnosti obavljanja prijevoza putnika ili tereta ili putnika i tereta na svom teritoriju, kao i taksiprevoz.

U članu 47. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine, propisana je obaveza da u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu kanton uskladi svoje propise s tim zakonom.

Uvjeti, postupak organizovanja i način obavljanja linijskog i vanlinijskog prijevoza putnika i tereta, prijevoza za vlastite potrebe i način obavljanja taksiprijevoza lica na području Srednjobosanskog kantona ranije su bili regulisani Pravilnikom o organizaciji i načinu obavljanja taksiprijevoza na području Srednjobosanskog kantona i Pravilnikom o polaganju posebnog ispita za taksivozača u Srednjobosanskom kantonu, koje je donio ministar privrede Srednjobosanskog kantona.

Izmjenama u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine, te izmjenama federalnog Pravilnika o licenci za obavljanje javnog prijevoza u cestovnom prometu izmijenjen je način obavljanja prijevoza lica i stvari, a najveće izmjene su bile u dobijanju licence za javni prijevoz, zbog čega je potrebno uskladiti i pojedine odredbe važećih pravilnika koje je donio ministar privrede Srednjobosanskog kantona.

Također, u primjeni Pravilnika o organizaciji i načinu obavljanja taksiprijevoza na području Srednjobosanskog kantona uočeni su i određeni praktični nedostaci u primjeni tog propisa koje je trebalo na drugačiji način urediti novim zakonom.

Pri izradi Zakona o cestovnom prijevozu na području Srednjobosanskog kantona vodilo se računa da se ranije doneseni propisi usklade s novim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o licenci za obavljanje javnog prijevoza u cestovnom saobraćaju, pri čemu je veći dio ranije donesenih pravilnika ugrađen u odredbe novog Zakona o cestovnom prijevozu na području Srednjobosanskog kantona.

Zakon o zakupu/najmu stana Transformacija vlasničkih odnosa te ukidanje stanarskoga prava tražili su da se segment davanja stanova u zakup uredi posebnim zakonom. Zakon koji je donešen odnosi se na 14.500 stanova koji su u društvenom vlasništvu te uređuje problematiku zakupa/najma tih stanova.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim taksama SBK Sukladno odredbi članka 20. Zakona o komunalnim pristojbama (Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj 2/12), Ministarstvo financija i Porezna uprava, Kantonalni porezni ured Novi Travnik, obavljali su nadzor nad primjenom Zakona. U primjeni Zakona o komunalnim pristojbama pojedine odredbe su u više navrata bile predmetom inicijativa za davanje vjerodostojnog tumačenja, inicijativa za izmjenu Zakona i zahtjeva za davanje stručnih objašnjenja.

Razlozi za donošenje ovoga Zakona sadržani su u potrebi preciznog određivanja subjekata oslobođenja od plaćanja komunalne pristojbe, jasnijeg određivanja termina korištenih u

75/2010 od 16. aprila 2010. godine, te Ministarstva finansija, koje sadržano u aktu broj 04-14-389/2012 od 25. aprila 2012. godine

Nakon provedene javne rasprave na sačinjeni Prijedlog zakona o komunalnim djelatnostima, data su potrebna mišljenja Ureda za zakonodavstvo, broj: 01-02-23/2013 od 24. jula 2013. godine i Ministarstva pravosuđa i uprave, broj: 03-02-176/2013 od 24. jula 2013. godine, te Ministarstva finansija, koje je sadržano u aktu broj 04-02-331/2013-04 od 18. juna 2013. godine. Zakon je definisao: pojam komunalne djelatnosti i komunalne potrošnje; načela i isoguravanje komunalnih dleatnsti i usluge koje moraju ispunjavati davacio komunlanih usluga. Pored tega zakonom su definisana i pitanja plaćanja i uskraćivanja komunalnih usluga, međusobni odnosi davaoca i korisnika kmunalnih usluga te ostala pitanja koja su bitna za oblast komunalnog poslovanja.

Zakon o ugostiteljskim djelatnostima - Na nivou Fcderacije prihvaćena je nova zakonska regulativa, odnosno donesen jc novi Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 32/09) koji reguliše pitanje ugostiteljske djelatnosti te se, na osnovu toga, svi propisi koji regulišu ovu oblast na nižim nivioma moraju uskladiti sa novim zakonom.

Zakon o javno-privatnom partnerstvu Srednjobosanskog kantona Javno-privatno partnerstvo predstavlja saradnju organa vlasti svih nivoa i drugih javnih institucija sa privatnim sektorom na području planiranja, proizvodnje, pružanja usluga, finansiranja, poslovanja ili naplate javnih usluga. Osnovni elementi javno-privamog partnerstva su: dugotrajan odnos između partnera, način finansiranja koji se u većem obimu oslanja na privatna sredstva, ali uz učešće javnih sredstava. Javni partner je taj koji definiše ciljeve gradnje ili pružanja usluga s aspekta javnog interesa, postavlja standarde gradnje, održavanja i kvaliteta usluga, rizik se prenosi na privatnog partnera, a inače bi ga snosio javni sektor, ali raspodjela rizika zavisi od slučaja do slučaja i definiše se ugovorom koji se zaključuje na duži rok.

Zbog postojanja sve vcćih potreba za infrastrukturnim projektima pri čemu se pokazuje manjak finansijskih sredstava u Budžetu Srednjobosanskog kantona, ukazuje se sve veća potreba za pronalaženjem dodatnih finansijskih sredstava za finansiranje, izgradnju i upravljanje infrastrukturnim projektima.

Prednosti javno-privatnog partnerstva su:

- ✓ lakši i jednostavniji način osiguranja sredstava;
- ✓ povećanje kvaliteta i rasterećenje tekućeg zaduživanja;
- ✓ brža integracija novih tehnologija;
- ✓ mobilisanje neplasiranih finansijskih sredstava privatnog sektora;
- ✓ podsticaj za investiranje privatnih kompanija u infrastrukturne objekte;
- ✓ povećanje broja radnih mjesta u novoizgrađenim objektima, kao i u građevinskim firmama, koje bi bile uključene u posao sa javnim sektorom.

Pored navedenog prednost ovog modela finansiranja je to što se može primjenjivati i za potrebe turizma, zdravstva, obrazovanja, kulture, sporta i sl.

Zbog svega naprijed navedenog ukazala se potreba da se zakonski regulira ova značajna oblast, kako bi javni sektor koristio sve prednosti ovog oblika partnerstva u izvršavanju poslova od javnog interesa i bržoj realizaciji velikih infrastrukturnih projekata.

b ! ! b b! b b! ! b b! bc b !e b! b! !e ! !
savjetnika u institucijama vlas ! !Lb !T e b!C b - Radnopravni status izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika u tijelima zakonodavne i izvršne vlasti Kantona Središnja Bosna sveobuhvatno je bio utvrđen Zakonom o pravima izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika u institucijama vlasti Kantona Središnja Bosna.

Međutim, donošenjem Zakona o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Kantona Središnja Bosna (Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj: 2/12 i 3/12) dio tih prava, koja se odnose na:

- oblast plaća i naknada
- definiciju "izabrani dužnosnik", "nositelj izvršnih dužnosti" i "savjetnik"
- profesionalno obavljanje izabrane dužnosti

- stalno mjesečno novčano primanje (paušal),
uređenje navedenim Zakonom o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Kantona Središnja Bosna, a što ujedno predstavlja i pravnu osnovu za izmjenu Zakona o pravima izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika u institucijama vlasti Kantona Središnja Bosna. Izmjene se odnose na brisanje navedenih odredbi iz osnovnog Zakona o pravima izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika u institucijama vlasti Kantona Središnja Bosna. Za provedbu ovoga Zakona nisu potrebna dodatna sredstva u Proračunu Kantona Središnja Bosna.

Zakon b b! e b b! b b! ! b b !C e b!T e c b ! b b! za 2013. godinu - Razlog za donošenje ovoga Zakona jeste usklađivanje odredbe članka 27. Zakona sa odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka (Sl. glasnik BiH broj: 95/12) kao i reguliranje trošenja sredstava koja Proračunom Kantona za 2013. god nisu bila planirana.

Zakonom se brišu u stavku (1) članka 27. riječi: „i samostalni zastupnici” i imena samostalnih zastupnika. Odredbom članka 7. stavka (3) točke b) Zakona o financiranju političkih stranaka propisano je da se političkim strankama, u Proračunu, sredstva raspoređuju prema broju zastupničkih mjesta, u momentu dodjele mandata.

Osim toga dopunjavaju se odredbe članka 32. Zakona i propisuje način trošenja sredstava koja je u proračunskoj 2013. doznala Vlada Federacije za nabavu udžbenika za učenike osnovnih škola, kao i način trošenja sredstava za inovirane nastavne planove i programe, sukladno Zaključku Sabora Kantona.

b ! ! b b !C e b!T e c b ! b ona za 2014. godinu - Razlog donošenja ovoga Zakona jest uređivanje načina i procedura izvršavanja Proračuna Kantona Središnja Bosna za 2014. godinu (u daljnjem tekstu: Proračun), odnosno uređivanje upravljanja prihodima i izdatcima.

Člankom 1. Temeljnih odredaba utvrđen je predmet Zakona - struktura prihoda i izdataka Proračuna i njegovo izvršenje te prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, ovlasti Vlade Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) i Ministarstva financija, kao i kazne za neispunjavanje obveza.

Člancima 2. i 3. Poglavlja I. utvrđuje se sadržaj Proračuna i sadržaj Općeg i Posebnoga dijela Proračuna. Propisuje se što čini prihode i izdatke Proračuna.

Člankom 4. propisuje se prikazivanje proračunskih prihoda i izdataka, po korisnicima, analitički, te objava njegova izvršavanja u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna.

Odredbama sadržanim u Poglavlju II. razrađuje se izvršavanje Proračuna

Člancima od 5. do 21. Odjeljka A. propisuju se procedure korištenja Proračunskih sredstava:

- pripadanje proračunskih sredstava na pojedinim stavkama i ograničenja u vezi s namjenom i iznosima sredstava, zabrana stvaranja obveza i opterećenja bez odobrenja za određeno vremensko razdoblje, kao i ovlast ministra financija u pogledu izvršenja odluka koje su u suprotnosti sa Zakonom (navedene odredbe temelje se na odredbama Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine);
- obveza proračunskoga korisnika da se pridržava godišnjeg financijskoga plana i dinamike korištenja sredstava utvrđene mjesečnim i tromjesečnim planovima, uz poštovanje utvrđene dinamike priljeva sredstava u Proračun i odljeva sredstava iz Proračuna (navedene odredbe sukladne su temeljnim principima izvršavanja proračuna propisanim federalnim Zakonom);
- obveza pridržavanja odredbi Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine pri nabavi investicijskih dobara i usluga;
- obveza preuzimanja samo onih obveza za koje su sredstva namjenski iskazana u Posebnome dijelu Proračuna i ako je njihovo plaćanje usklađeno s tromjesečnim i mjesečnim planom izvršenja Proračuna. Ministarstvo financija Vladi Kantona predlaže iznose i dinamiku isplata, kao i izmjenu dinamike plaćanja pojedinim korisnicima;
- mjerodavnost ministarstava koja u svome razdjelu sadrže proračunske potrošačke jedinice, da za njih izrađuju mjesečne i tromjesečne planove izvršenja izdataka;
- obveza izradbe prijedloga tromjesečnoga i mjesečnoga financijskoga plana, kao i ovlast Ministarstva financija da utvrdi te akte ako ih proračunski korisnik propusti izraditi;

- procedura prijenosa nepotrošenih sredstava s pojedinih stavki i prekoračenje pojedinih stavki, preraspodjela sredstava između korisnika i prestrukturiranje izdataka u okviru iznosa od 10% ukupno odobrenih izdataka;
- način podmirivanja žurnih i nepredviđenih izdataka, ovlasti za raspodjelu tih izdataka i iznosi izdvajanja sredstava za Tekuću zalihu, tromjesečni iznos sredstava kojim raspolaže predsjednik Vlade Kantona i ministar financija te obveza izvješćivanja Vlade Kantona i izbora Kantona Središnja Bosna o raspolaganju tim sredstvima;
- smanjenje i povećanje planiranih sredstava sukladno umanjenju ili povećanju djelokruga (mjerodavnosti) proračunskoga korisnika;
- obveza uplate javnih prihoda na Jedinствeni račun Kantonalne riznice (JRR) te procedura povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda u Proračun.
- Člancima 22. do 26. Odjeljka B. propisuje se:
- način utvrđivanja osnovice za obračun plaća, primjena propisa za određivanje iznosa dnevnice, naknada za putne troškove i naknada troškova zaposlenika, te odredba o osiguranju sredstava za obvezno osiguranje zaposlenika;
- obveza korisnika za dostavu rješenja o prestanku ili o zasnivanju radnoga odnosa, za sve zaposlenike koji se financiraju iz Proračuna;
- Člancima 27 do 37. Odjeljka C. propisuje se korištenje sredstava utvrđenih za pojedine razdjele članka 3. Proračuna, na stavkama „transfer“
- (Člancima 38. do 44. Odjeljka D. propisuje se:
- obveza predlaganja programa trošenja Proračunskih sredstava sa pojedinih razdjela (korisnici proračunskih sredstava), mjerodavnost Vlade Kantona za odobravanje programa, te obveza tromjesečnog izvješćivanja o utrošku sredstava;
- način korištenja sredstava za nabavu stalnih sredstava;
- odredba o korištenju privatizacijskih sredstava za pokrivanje dijela izdataka za nabavu stalnih sredstava;
- prikupljanje javnih prihoda, platne transakcije te ovlasti potpisivanja naloga za platne transakcije;
- obveza uplate vlastitih prihoda na depozitni račun Proračuna, evidentiranje tih prihoda, kao i obveza planiranja izdataka koje će se pokrivati iz vlastitih prihoda, te način uplate i namjena nenamjenskih donacija;
- obveza i rokovi podnošenja mjesečnih financijskih izvješća Vladi Kantona.
- U Poglavlju III. člancima 45. do 48. reguliranje proračunski nadzor
- nadziranje financijskog, materijalnog i računovodstvenog poslovanja proračunskih korisnika te zakonitost uporabe proračunskih sredstava Ministarstva financija, preko unutarnje revizije;
- obveza omogućavanja proračunskoga nadzora, pokretanje postupka i izvješćivanje o obavljenoj reviziji.
- Člankom 49. Dijela drugog propisani su prekršaji i novčana kazna za odgovornu osobu proračunskoga korisnika.

Zakon o upotrebi znakovnog jezika u Srednjobosanskom kantonu - Zakonom o upotrebi znakovnog jezika u Bosni i Hercegovini propisano je pravo gluhih lica na upotrebu znakovnoga jezika u Bosni i Hercegovini te određena druga prava. Osim toga, tim zakonom utvrđena je i obaveza Kantona da svojim propisima utvrdi određena

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Srednjobosanskog kantona - Usklađivanje Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Srednjobosanskog kantona uvjetovano je izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 111/12)

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru živežnih namirnica i predmeta opće upotrebe – Razlog za donošenje Zakon o izmjeni i

dopuni Zakona o zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru živežnih namirnica i predmeta opće upotrebe Usklađivanje s federalnim Zakonom o prekršajima.

Zakon o korištenju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade te upravljanje zajedničkim dijelovima i uređenjima zgrade - Budući da postoje problemi u primjeni trenutačno važećeg zakona, koje se odnose se na neriješena određena pitanja u vezi s oblasti upravljanja i održavanja zgrada, postoji potreba za donošenjem novog propisa.

Na kraju treba istaći činjenicu da je završetkom 2011. godine, u parlamentarnoj proceduri ostao izuzetno važan Zakon o udžbenicima, koji je razmatran na 8. redovnoj sjednici 30.11.2011. godine. Donošenjem ovog zakona trebalo bi se podići kvalitet obrazovanja, ali bi zakon trebao imati i socijalnu komponentu čineći roditeljima školovanje djece lakšim, jeftinijim a samim tim i dostupnijim. Osim ovoga u proceduri je na kraju prošle godine ostalo i nekoliko zakona iz stambeno komunalne problematike, a koji do kraja juna ove godine nisu još uvijek razmatrani. Radi se o Zakonu o korištenju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade te upravljanje zajedničkim dijelovima i uređenjima zgrade, Zakonu o zakupu/najmu stana, te Zakonu o komunalnim djelatnostima.

U nastavku dajemo ocjenu, neka zapažanja i prepruke koje je Ured za reviziju institucija Federacije BiH dao vlastima SBK/KSB, prilikom revizije Budžeta za 2012. godinu

Osnove za izražavanje mišljenja Ureda za reviziju institucija Federacije BiH:

1. Nisu poštovane odredbe članova 4., 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH, jer nije vršeno usaglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima. Navedeno je imalo za posljedicu ostvareni deficit za 2012. godinu u iznosu 9.965.735 KM, odnosno akumulirani deficit u iznosu 33.603.377 KM (tačka 4.3. i 4.10. Izvještaja);
2. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat za iznos od 1.088.526 KM, obzirom da su obaveze po vansudskoj nagodbi sa Studentskim centrom u Sarajevu u spomenutom iznosu knjižene na poziciju kratkoročno razgraničenih rashoda (tačka 4.11. Izvještaja);
3. Ne može se potvrditi vjerodostojnost iskazanih stalnih sredstava iz bilansa stanja sadašnje vrijednosti 122.419.079 KM, pa samim tim niti da je izvršeno usaglašavanje stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem (tačka 4.7. Izvještaja);
4. Nisu dosljedno primjenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom provođenja postupaka nabavki kako za stalna sredstva tako i za tekuće izdatke (tačka 4.6. Izvještaja);
5. Transfer za sport (630.820 KM) i Transfer za kulturu i nauku (370.000 KM) Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Poticaji privredi (378.194 KM) Ministarstva privrede, Poticaji povratku progonika, obnovi i razvitku (959.213 KM) i Fondu za zaštitu okoliša (430.734 KM) Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka i Poticaji u vodoprivredi (579.331 KM) Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede nisu u cijelosti realizirani na način definiran odredbama Zakona o izvršenju budžeta za 2012. godinu (tačka 4.5.3. Izvještaja);
6. Ne može se potvrditi opravdanost isplata po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 165.219 KM (neto) iz razloga što su se isti sklapali za obavljanje poslova koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Također, ne može se potvrditi opravdanost dijela troškova isplaćenih po osnovu naknada za rad u komisijama, usluga reprezentacije, korištenja mobilnih telefona, upotrebe službenih vozila i praćenja utroška goriva i troškova službenog putovanja iz razloga što nije postupljeno u skladu sa zakonskim aktima i internim propisima (tačka 4.5.2. Izvještaja).

Zbog navedenog Ured za reviziju je Srednjobosanskog kantonu dao **Negativno mišljenje**.

Po njihovom mišljenju, zbog efekata koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene

- Uz jači i odgovorniji angažman rukovodnih struktura uspostaviti efikasan sistem internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika.
- Kod izrade, donošenja i izvršenja budžeta dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH.
- Poštovati odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
- Potrebno je dosljedno poštivati odredbe Zakona o koncesijama u dijelu provođenja nadzora nad korištenjem predmetima koncesije i nadzora nad izvršenjem obaveza uplate, kao i potpisanih ugovora u dijelu utvrđivanja obaveza za eksploataciju mineralnih sirovina na kraju godine na osnovu geodetskih snimaka.
- Potrebno je poduzeti zakonom definirane mjere kako bi potraživanja od prava na eksploataciju prirodnih resursa bila i naplaćena.
- Potraživanja evidentirati u skladu sa odredbama Računovodstvenih politika Kantona.
- Prihode od koncesijskih naknada koristiti za namjene definirane Zakonom o rudarstvu.
- Dosljedno primjenjivati zakonske propise i interne akte kojima je reguliran prekovremeni rad i rad u neradne dane, te preispitati osnovanost prekovremenog angažiranja uposlenih kod Kantonalnih organa uprave i sudske vlasti.
- Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora sa vanjskim saradnicima za obavljanje radnih poslova i zadataka iz nadležnosti budžetskih korisnika.
- Preispitati osnovanost isplate naknade za rad u komisijama kod obavljanja redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave, kao i poštovati propise i akte kojima se regulira naknada za rad članovima komisija.
- Potrebno je doraditi interne akte kojima je regulirano pravo na stvaranje troškova reprezentacije i troškova mobilnih telefona u djelu uspostave adekvatne kontrole nad istim, a sve u cilju zaštite javnih sredstava.
- Utvrđeno prekoračenje ostvarenih troškova iskazivati na odgovarajućim pozicijama (potraživanja od radnika), kako je to Računovodstvenim politikama Kantona i predviđeno.
- Dosljedno poštovati odredbe Pravilnika o korištenju službenih automobila za potrebe kantonalnih organa i regulirati način korištenja službenih automobila u pravosudnim institucijama i školama.
- Odobranje troškova službenog puta treba uskladiti sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.
- Potrebno je transfere realizirati na način kako je to Zakonom o izvršenju budžeta i predviđeno, po unaprijed definiranim i mjerljivim kriterijima.
- Dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom odabira najpovoljnijeg ponuđača, kao i odredbi zaključenih ugovora sa istim.
- Tendersku dokumentaciju za tekuće izdatke sačinjavati temeljem stvarnih potreba.
- Potrebno je utvrditi stvarnu vrijednost stalnih sredstava, istu iskazati u knjigovodstvenim evidencijama, te popisom potvrditi usklađenost knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja vrijednosti imovine u finansijskim izvještajima.
- Sredstva Tekuće rezerve realizirati u skladu sa odredbama Zakona o izvršenju budžeta Srednjobosanskog kantona.
- U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je u skladu sa važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa istim i utvrditi izvore za finansiranje deficita.
- Potraživanja starija od 6 mjeseci iskazivati na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja kako je to Uputstvom o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora i predviđeno.
- Potrebno je troškove iskazivati u trenutku njihova nastanka kako je to predviđeno odredbama Zakona o budžetima u FBiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u finansijskim izvještajima.
- Potrebno je obaveze (doprinosi na plaću) izmirivati po ročnosti u skladu sa propisima.

Obzirom da Ured obavlja reviziju svake godine dao je osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja. Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta kantona za 2012. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, istaknuto je da **nije** postupljeno po preporukama koje se odnose na slijedeće:

- Jači i odgovorniji angažman rukovodnih struktura na uspostavi sistema internih kontrola i usaglašavanju poslovanja sa zakonskim propisima i ciljevima poslovanja;
- Poštovanje odredbi Zakona o budžetima u FBiH kod pripreme, izrade i izvršenja budžeta;
- Poštovanje odredbi Zakona o koncesijama u dijelu provođenja nadzora nad korištenjem predmeta koncesije i nadzora nad izvršenjem obaveza uplate, kao i u dijelu utvrđivanja obaveza za eksploataciju mineralnih sirovina na kraju godine na osnovu geodetskih snimaka;
- Poduzimanje zakonom definiranih mjera kako bi potraživanja od prava na eksploataciju prirodnih resursa bila i naplaćena;
- Evidentiranje potraživanja u skladu sa odredbama Računovodstvenih politika Kantona;
- Korištenje prihoda od koncesijskih naknada za namjene definirane Zakonom o rudarstvu;
- Usklađivanje obračuna i isplate dodatka na plaću po osnovu prekovremenog rada i rada u neradne dane sa odredbama Zakona o radu i Uredbe o naknadama koje namaju karakter plaće;
- Poštovanje odredbi zakonskih propisa prilikom popunjavanja radnih mjesta definiranih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji;
- Preispitivanje isplate naknada za rad članovima komisija za obavljanje poslova koji su pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji predviđeni kao redovni poslovi, regulisanje poslova i zadataka koji će se obavljati putem komisija i utvrđivanje iznosa naknade za rad u komisijama koje mogu biti isplaćene;
- Poštovanje odredbi Odluke Vlade, utvrđivanje načina korištenja, pravdanja i kontrole utroška sredstava reprezentacije internim aktima;
- Poštovanje odredbi Pravilnika o korištenju službenih automobila za potrebe kantonalnih organa u dijelu pravilnog podunjavanja putnih naloga, vođenja izvještaja o utrošku goriva, maziva i rezervnih dijelova, kao i drugih propisanih evidencija od strane budžetskih korisnika i Službe za zajedničke poslove organa;
- Usklađivanje odobravanja troškova službenog puta sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja;
- Realiziranje transfera u skladu sa odredbama Zakona o izvršenju budžeta, po unaprijed definiranim i mjerljivim kriterijima;
- Dosljedno poštovanje odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH;
- Vršenje popisa sredstava, izvora sredstava, obaveza i potraživanja u skladu sa Pravilnikom o popisu sredstava i izvora sredstava, usaglašavanje stanja utvrđenog popisom sa stanjem iz računovodstvenih evidencija, kao i uspostavu ažurne evidencije stalnih sredstava;
- Realizaciju sredstava Tekuće rezerve u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju budžeta Srednjobosanskog kantona;
- Iskazivanje potraživanja starijih od 6 mjeseci na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, u skladu sa odredbama Uputstva o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora;
- Iskazivanje izvršnih sudskih rješenja na bilančnim pozicijama, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u finansijskim izvještajima;
- Iskazivanje poslovnih promjena u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno:

- Preispitivanje donošenja odluka o rashodovanju stalnih sredstava koja nisu u cijelosti amortizovana.

Preporuke po kojima su budžetski korisnici postupili :

- Evidentiranje neutrošenih namjenskih sredstava na poziciju razgraničenih prihoda u skladu sa odredbama Računovodstvenih politika Kantona;
- Ispravka pogrešnog knjiženja povrata plasmana od Intesa Sanpaolo banke;
- Usaglašavanje podataka o iskazanim potraživanjima sa kupcima, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

DODATAK 4 – Zaključci sa tematskih sjednica Skupštine

U ovom periodu na Vladi su utvrđene i Skupštini proslijeđene za tematske sjednice, tri vrlo važne informacije. Radi se o: Informaciji o stanju obrazovanja na području Srednjobosanskog kantona, Informaciji o stanju privrede na području Srednjobosanskog kantona i Informaciji o stanju u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Sve tri informacije sadrže prijedloge mjera koje je potrebno poduzeti kako bi se situacija u ovim oblastima učinila boljom. Skupštinska rasprava je bila vrlo produktivna a informacije su u Skupštini prihvaćene jednoglasno. Tom prilikom je od strane svih diskutanata istaknuta nužnost i hitnost nastavaka aktivnosti na izradi odgovarajućih starteških dokumenta.

Nakon tematskih sjednica Vlada Srednjobosanskog kantona je u vrlo kratkom roku sumirala diskusije i dostavljene prijedloge, formulisala zaključke, zauzela stav o svakom od njih i ponudila ih Skupštini na potvrđivanje. Skupština je uvažila sve stavove Vlade, a prihvatajući ove zaključke dala legitimitet Vladi da nastav sa procesima i reformama u oblastima obrazovanja, privrede, poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Rezultati rasprava o stanju u obrazovanju SBK/KSB sažeti su u slijedećim zaključcima:

1. Donijeti «Strategiju razvoja odgoja i obrazovanja u Kantonu Središnja Bosna od 2014. do 2021. godine» (rok za donošenje: do kraja 2013. godine) 1.
2. Donijeti sljedeće zakone odnosno izmjene i dopune postojećih, i to:
  - a) Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, koji je već u postupku donošenja, u formi prijedloga, na Saboru Kantona (rok za donošenje: do kraja 2013. godine)
  - b) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu (rok za donošenje: do kraja školske godine 2013./2014.)
  - c) Zakon o srednjem strukovnom obrazovanju (rok za donošenje: do kraja nastavne godine u školskoj godini 2013./2014.)
  - d) Zakon o obrazovanju odraslih osoba (rok za donošenje: do kraja nastavne godine u školskoj godini 2013./2014.)
  - e) Zakon o udžbenicima, koji je već u postupku donošenja, u formi prijedloga, na Saboru Kantona (rok za donošenje: do kraja 2013. godine)
  - f) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu (rok za donošenje: do kraja nastavne godine u školskoj godini 2013./2014.)
3. Donijeti inovirane «Nastavne planove i programe – NPP-ove» (NPP za devetogodišnje osnovne škole na bosanskom jeziku do kraja nastavne godine 2013./2014.; NPP za gimnazije na hrvatskom jeziku i bosanskom jeziku do početka školske godine 2013./2014.; NPP za strukovno obrazovanje na hrvatskom jeziku i bosanskom jeziku do kraja školske godine 2013./2014.)
4. Osigurati stručno-pedagoški nadzor nad osnovnim i srednjim školama, s minimalnim brojem ljudi koji bi obavljali nadzor nad oba NPP-a, odnosno koji bi obavljali nadzor nad realizacijom NPP-a na bosanskom jeziku i NPP-a na hrvatskom jeziku (rok: do početka školske godine 2013./2014.), ili do osnivanja kantonalnog pedagoškog zavoda, do početka školske godine 2013./2014.
5. S ciljem racionalizacije, obaviti izmjenu i dopunu «Pedagoških mjerila za osnovne i srednje škole» do kraja nastavne godine, uz konzultacije sindikata i aktiva ravnatelja škola, i o tome upoznati Vladu Kantona Središnja Bosna i Sabor Kantona Središnja Bosna (rok: do početka školske godine 2013./2014.)
6. Za eventualni tehnološki višak zaposlenika u osnovnim i srednjim školama, Vlada Kantona je dužna donijeti socijalni program njihova zbrinjavanja (rok: do početka školske godine 2013./2014.)
7. Izraditi jedinstvena mjerila za financiranje škola (rok: do početka školske godine 2013./2014.)
8. Poduzeti sve mjere s ciljem povećanja kapitalnih ulaganja u škole (rok: do početka školske godine 2013./2014.)
9. Držati se prihvaćenog plana upisa i zanimanja koja su njime predviđena (rok: do kraja školske godine 2012./2013.)

10. Radi provedbe prethodno donesenih zaključaka, donijeti novi pravilnik o unutarnjem ustroju Ministarstva, kako bi se Ministarstvo kadrovski ojačalo s novim stručnim i kompetentnim osobljem koje može odgovoriti zadaći, sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu kantonalnih ministarstava, i djelokrugu rada toga Ministarstva (rok: do početka nove školske godine 2013./2014.)
11. Radi provedbe navedenih zaključaka, zadužuje se Vlada Kantona Središnja Bosna i Sabor Kantona Središnja Bosna da kroz rebalans Proračuna Kantona Središnja Bosna za 2013. godinu i Proračun Kantona Središnja Bosna za 2014. godinu, osigura sredstva za realizaciju ovih zaključaka.

Tretirajući problematiku privrede na području Srednjobosanskog kantona, Skupštine Srednjobosanskog kantona usvojila su sljedeće zaključke:

1. Zadužuje se Vlada Srednjobosanskog kantona da u što kraćem roku utvrdi nacrt, odnosno prijedlog zakona o turizmu Srednjobosanskog kantona i uputi ga u skupštinsku proceduru.
2. Skupština Kantona treba preko svojih predstavnika na višim nivoima vlasti pokrenuti inicijativu za preduzimanje mjera kojima će se osigurati zaštita domaće proizvodnje.
3. U roku od 60 dana omogućiti i u praksu provesti sistematsko praćenje privrednih subjekata od strane inspekcijskih organa korištenjem savremenih informacionih tehnologija s ulogom da imaju i edukativni uticaj na privrednike iz svoje oblasti.
4. Da Vlada Srednjobosanskog kantona preduzme aktivnosti u narednom periodu na jačanju institucija koje se bave privredom, kao što su Privredna komora Srednjobosanskog kantona i Obrtnička komora Srednjobosanskog kantona, i predložimo da se preduzmu aktivnosti na formiranju Agencije za razvoj (Kreditno-garantni fond) preko kojih bi se obavljao poticaj preduzetnika Srednjobosanskog kantona.
5. Da se Vlada Srednjobosanskog kantona uključi u preduzimanje mjera i aktivnosti na većoj promociji privrednih mogućnosti Srednjobosanskog kantona kroz privredne sajmove, poslovne forume, tematske konferencije i sl.
6. Uspostaviti i jačati saradnju obrazovnih i naučnih institucija s privredom u Srednjobosanskog kantona, uz maksimalno korištenje vlastitih resursa
7. Da Vlada Srednjobosanskog kantona pristupi uspostavi svoje kancelarije i imenuje interresorno tijelo koje će pomagati i pripremati privrednike iz Srednjobosanskog kantona i javni sektor za pripremu projekata koji će se kandidovati za povlačenje sredstava iz EU-a, kroz instrument za pretpristupnu pomoć 2014. – 2020. – IPA II.
8. Kada su u pitanju poticaji iz Budžeta Srednjobosanskog kantona, promijeniti dosadašnju praksu dodjele poticaja na način da se posebno stimulišu izvozno orijentirana privredna društva iz oblasti proizvodnje i da se, regresiranjem kamata na odobrene kredite od strane poslovnih banaka, snizi cijena kapitala koju privrednici dobivaju od banaka u Bosni i Hercegovini.
9. Da se drvoprerađivačima s područja Srednjobosanskog kantona omogući lakši i sigurniji pristup sirovini (drvetu) s područja našega Kantona, pogotovo onima koji se bave izvozom gotovih proizvoda i koji rade finalnu preradu drveta za domaće tržište; u tom smislu da Vlada Srednjobosanskog kantona obaveže nadležno Ministarstvo da se prilikom raspodjele drvne sirovine vodi računa da procenat koji se odobrava za primarnu proizvodnju mora pratiti procenat sirovine koji se odobrava za finalnu proizvodnju.
10. Kada su u pitanju turistička ponuda i turistički kapaciteti, potrebno je osigurati sredstva za promociju turizma Srednjobosanskog kantona na inozemnom tržištu preko turističkih sajмова, raznih časopisa koji promovišu turističke mogućnosti, brošure i dr., s ciljem dovođenja što većeg broja stranih gostiju na prostore Srednjobosanskog kantona.
11. Zadužuje se Vlada Srednjobosanskog kantona da pokrene proceduru izrade kantonalnog zakona o poticajima u privredi i predloži Skupštini Srednjobosanskog kantona usvajanje, kojim bi se trajno uredila ta oblast i kako se ne bi kriteriji za poticaje mijenjali svake godine.
12. Zadužuje se Vlada Srednjobosanskog kantona da u narednom periodu formira Kantonalnu upravu za inspekcijske poslove, kao samostalnu instituciju, u skladu sa zakonskim propisima.

13. Primijeniti novi način raspodjele sredstava iz Budžeta Srednjobosanskog kantona za poticaje u privredi, po principu da Vlada Srednjobosanskog kantona neće davati/isplaćivati novčana sredstva, nego da Kanton plaća doprinose za zaposlene ljude za određeni vremenski period.
14. Zadužuju se Vlada Srednjobosanskog kantona i Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona da preduzmu konkretne aktivnosti za formiranje carinske ispostave u Travniku, u koordinaciji s nadležnim institucijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.
15. Da se u što kraćem periodu pristupi izradi Prijedloga industrijskih zona u Srednjobosanskom kantonu kako bismo na vrijeme pristupili potrebnim pripremama koje bi na terenu omogućile firmama iz Republike Hrvatske i drugih država članica EU-a da otvore svoje pogone kod nas, s obzirom na povoljnije poslovanje u odnosu na propise poslovanja EU-a. Zainteresovanim firmama bi trebalo ponuditi svoje prostore i zemljišta koja se ne koriste, s odgodom plaćanja na određeni period.
16. Formirati radnu grupu, ispred Vlade Srednjobosanskog kantona, koja bi ostvarila intenzivne kontakte s federalnim Ministarstvo energetike, industrije i rudarstva, a u vezi s problemom rješavanja neplaćenih doprinosa i poreza za zdravstveno i penziono osiguranje iz namjenske industrije, koja je veliki potencijal našega Kantona.
17. Zadužuje se Vlada Srednjobosanskog kantona da hitno donese program zapošljavanja, tj. otvaranja novih radnih mjesta, s tačno određenim zadacima, rokovima, kao i imenuje zadužena lica za provođenje i realizaciju programa zapošljavanja i otvaranja novih radnih mjesta u našem Kantonu.
18. Smatramo da bi prioritet rada Vlade Srednjobosanskog kantona trebao biti izgradnja brze ceste Lašva – Donji Vakuf, koja će doprinijeti otvaranju javnih radova i novih radnih mjesta, kroz maksimalno angažovanje izvođača radova s područja našega Kantona
19. Potrebno je hitno inicirati izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama, na višim instancama, s ciljem skraćivanja rokova koji se odnose na procedure u vezi s javnim nabavkama te pojednostavljenje postupka.
20. Osnovati vijeće za privredni oporavak na čijem čelu bi bio premijer Kantona, njegovi zamjenici: ministar privrede i ministar finansija. Osim njih, to vijeće bi sačinjavali ekonomski eksperti iz našeg Kantona, ugledni privrednici i bankari. Vijeće bi činilo 15 do 20 članova.
21. Donijeti mjere poticaja zapošljavanja u realnom sektoru.
22. Donijeti mjere smanjenja broja zaposlenika u segmentima javnog sektora.
23. Donošenje mjera privlačenja stranih investitora na području Srednjobosanskog kantona.
24. Preko Razvojne banke plasirati povoljna sredstva za investiciona ulaganja u realni sektor Srednjobosanskog kantona.
24. Vlada Srednjobosanskog kantona treba pokrenuti inicijativu pred federalnim institucijama za donošenje mjera rasterećenja privrede sa aspekta smanjenja doprinosa i poreza, a posebno parafiskalnih nameta.
25. Da se obrazovanje prilagodi zahtjevima tržišta.
26. Da se u okviru Vlade Srednjobosanskog kantona donesu mjere u dijelu zdravstvenog odgoja i socijalnog osiguranja. Rješenja mora tražiti Vlada Srednjobosanskog kantona, predlagati mjere, tražiti izmjene zakonske regulative i pratiti realizaciju svih mjera. Mjere trebaju imati prateće sadržaje izražene kroz rokove realizacije i odgovorne za njihovu realizaciju.

Tretirajući problematiku poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na području Srednjobosanskog kantona, nakon rasprave u Skupštini Srednjobosanskog kantona Vlada je usvojila su sljedeće zaključke:

1. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da nastavi s aktivnostima na izradi strateških dokumenata u oblasti poljoprivrede na području Srednjobosanskog kantona, kao što su: Strategija razvoja poljoprivrede Srednjobosanskog kantona, Strategija gospodarenja zemljištem na prostoru Srednjobosanskog kanton i Karta bonitetske vrijednosti zemljišta u Srednjobosanskom

kantonu, s ciljem unapređenja provođenja poljoprivredno-zemljišne politike i poslova zaštite poljoprivrednog zemljišta.

2. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da, preko Vlade Kantona, Vlada preduzima aktivnosti na činjenju dodatnih napora za osiguranje izdvajanja većeg iznosa sredstava za poticaje u poljoprivredi, kako bi prije svega pomogli razvoj strateških proizvodnji.
3. Zadužuje se Ministarstvo da kontinuirano prati pozive vanbudžetskih fondova domaćih i stranih institucija i organizacija te, u skladu s njihovim pravilima, aplicira prema tim fondovima koji bi omogućili dodatna ulaganja u razvoj poljoprivrede.
4. Pokrenuti inicijativu preko Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za izdvajanje dijela kreditnih sredstava Razvojne banke, koji bi se isključivo koristio za finansiranje projekata u poljoprivredi, a kriterije prilagoditi mogućnostima poljoprivredne proizvodnje. Zadužuje se Ministarstvo da sačini pregled zakona koje je potrebno izmijeniti.
5. Preko zastupnika u Državnom i Federalnom parlamentu, koji dolaze iz Srednjobosanskog kantona, pokretati inicijative za izmjenu nepovoljnih zakonskih odredbi koji regulišu oblast trgovine tj. omogućuju monopolski odnos trgovaca u prometu poljoprivrednih proizvoda.
6. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da, preko Vlade Kantona, u narednom periodu preduzima aktivnosti na jačanju kantonalnih institucija koje se bave kontrolom kvaliteta hrane a posebno iz uvoza.
7. Pokrenuti inicijativu, preko zastupnika u Parlamentu i Domu naroda na nivou Federacije Bosne i Hercegovine s područja Srednjobosanskog kantona, za izmjenu poticajne politike u Federaciji Bosne i Hercegovine u pravcu stvaranja strateških razreda za poljoprivredne proizvodnje. Neophodno je razdvojiti proizvodnju mlijeka i žitarica (proizvoda koji su od esencijalnog značaja za ishranu ljudi) od ostalih proizvodnji. U prvi strateški razred, pored esencijalnih proizvodnji, treba da uđu i izvezno orijentisane proizvodnje.
8. U što kraćem roku privesti kraju započete procedure na donošenju zakona o novčanim poticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji na području Srednjobosanskog kantona, s ciljem unapređenja razvoja i zaštite poljoprivredne proizvodnje na području Kantona.
9. Dati podršku promociji poljoprivredne proizvodnje i zaštiti tipičnih poljoprivrednih proizvoda s našega područja, kao i podršku tradicionalnim sajmovima s ciljem njihovog kontinuiteta u održavanju, kroz materijalnu i stručnu podršku održavanju različitih sajmova, promocija, standardizacija i certifikacija autohtonih domaćih pasmina i prehrambenih proizvoda.
10. Poboljšati materijalno-tehničku i kadrovsku opremljenost poljoprivrednih stručnih službi pri Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Zadužuje se Vlada Kantona da u što kraćem roku dâ saglasnost na novi prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji – sistematizaciji Ministarstva, koji će na kvalitetniji način odgovoriti potrebama poljoprivrednika na području Srednjobosanskog kantona.
11. Kontinuirano raditi na iznalaženju mogućnosti za osiguranje plasmana poljoprivrednih proizvoda na tržištu Bosne i Hercegovine i inozemstva, kroz podršku održavanja međunarodnih poljoprivrednih sajmova u zemlji i odlasku u inozemstvo predstavnika poljoprivrednih proizvođača s područja Srednjobosanskog kantona na različite sajmove, simpozije i konferencije u vezi s poljoprivredom.
12. Zdravstvenu zaštitu životinja podići na viši nivo kroz izdvajanje većih sredstava iz Budžeta Kantona, s ciljem preventivnog djelovanja. Zadužuje se Ministarstvo da, u saradnji s veterinarskim stanicama na području Srednjobosanskog kantona, usaglasi i harmonizira svoje aktivnosti s Federalnim ministarstvom i Uredom za veterinarstvo Bosne i Hercegovine da bi podigli nivo zdravstvene zaštite životinja u Kantonu, a ujedno i zaštitili stanovništvo od eventualnih zoonoza.
13. Zadužuje se Ministarstvo da, u saradnji s predstavnicima proizvođača organske hrane s područja Srednjobosanskog kantona, razmotri svrhu i mogućnosti donošenja zakona o organskoj proizvodnji Srednjobosanskog kantona.
14. Zadužuje se Ministarstvo da, u skladu s mogućnostima osiguranja potrebnih sredstava, preduzima aktivnosti na izradi karte poplavnih područja za sve općine Kantona,

elaborata određivanja granica vodnoga dobra i javnoga dobra uz vodotoke II. kategorije te elaborate o zonama sanitarne zaštite izvorišta na području Kantona.

15. Zadužuje se Ministarstvo da, u skladu s obavezom praćenja efekata primjene kantonalnog Zakona o vodama, inicira izmjene spomenutog zakona, u smislu eventualne izmjene kategorije vodotoka rijeke Lašve.
16. Zadužuje se Ministarstvo i Ministarstvo finansija da kontinuirano prate naplatu i provode mjere poboljšanja nivoa naplate izdatih koncesija za sve resurse u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.
17. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da od Vlade Kantona zatraži da u što kraćem roku utvrdi prijedlog zakona o šumama Srednjobosanskog kantona te ga uputi u skupštinsku proceduru.
18. Zadužuju se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Vlada Kantona da u što kraćem roku imenuju menadžment Šumskoprivrednog društva na period od četiri godine, shodno Zakonu o privrednim društvima i Zakonu o javnim preduzećima.
19. Zadužuju se upravljačke strukture Šumskoprivrednog društva da u što kraćem roku izrade i usvoje program sanacije stanja u Šumskoprivrednom društvu i dostave ga nadležnim organima na daljnje postupanje.
20. Zadužuju se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Kantonalna uprava za šumarstvo da, u skladu s obavezom praćenja efekata primjene zakonskih propisa iz oblasti šumarstva, u narednom periodu posebno prati i analizira rad i status čuvara šuma te, na osnovu toga, predloži konačno rješenje statusa čuvara, s aspekta izvršavanja njihove nadležnosti u Kantonalnoj upravi za šumarstvo ili Šumskoprivrednom društvu.
21. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Vlada Kantona i Šumskoprivredno društvo da se aktivnije uključi u preduzimanje mjera i aktivnosti na deminiranje državnih šuma i šumskog zemljišta.
22. Dosljedno i neizostavno provoditi sve mjere i aktivnosti na zaštiti šuma definisane Operativnim planom zaštite državnih šuma na području Srednjobosanskog kantona.
23. Zadužuju se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Šumskoprivredno društvo da radi realizacije projekta proizvodnje ekonomskog iskorištavanja biomase i sporednih šumskih proizvoda, na nivou nadležnih institucija iznađu finansijska sredstva za njegovu provedbu.
24. Zadužuju se Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Vlada Kantona da u što kraćem roku implementiraju Zakon o lovstvu Srednjobosanskog kantona na području Kantona, s ciljem ustanovljavanja i zaštite lovišta i ostvarivanja koncesijskih naknada prema tom osnovu.
25. Obaviti dodatnu kadrovsku popunjenost Ministarstva i institucija sa nedostajućim stručnim kadrovima da bi se unaprijedio rad Ministarstva i stanje u oblastima poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na području Kantona.
26. Pojačati rad nadležne inspekcije s ciljem suzbijanja zagađivanja rijeka i drugih problema u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.
27. Zadužuje se Vlada Kantona da u narednom periodu formira kantonalnu upravu za inspekcijske poslove, kao samostalnu instituciju, u skladu sa zakonskim propisima.
28. Zadužuje se Ministarstvo i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta da radi na u usklađivanju programa srednjoškolskog obrazovanja u oblasti poljoprivrede, sa zahtjevima i potrebama tržišta, a kroz formiranje odjeljenja poljoprivrednih tehničara pri postojećim srednjim školama gdje se za to ukaže potreba.

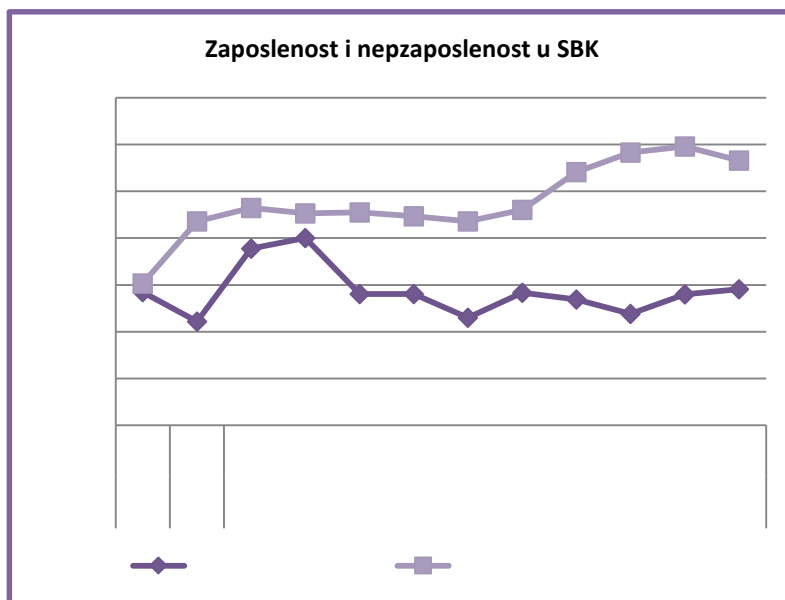
DODATAK 5 - NEKI ASPEKTI KVALITETA ŽIVOTA U SBK/KSB

Jedna od osnovnih funkcija svake savremene vlasti jeste briga o egzistencijalnim pitanjima njenih građana. Stoga se i efekti rada vlasti, neke administrativne jedinice, najcijelovitije mogu sagledati u odnosu te vlasti prema kvalitetu života građana koji žive u toj administrativnoj jedinici. Kako je u našem društvu nezaposlenost jedan od glavnih faktora koji svoj odraz imaju i na ostale probleme građana, jasno je da jedan od ključnih ciljeva rada zakonodavne i izvršne vlasti treba biti obezbjeđivanje visokog stupnja zaposlenosti, odnosno suzbijanje pojave nezaposlenosti građana. Stopa nezaposlenosti u nekoj administrativnoj jedinici predstavlja, zapravo, jedan od najboljih pokazatelja efekata rada te vlasti. Usko vezano sa ovim pitanjem efekte rada vlasti možemo mjeriti i odnosom prema najugroženijim kategorijama stanovništva, strateškim razvojem itd.

2011	2012	2013
		oct

Tabela 20. Zaposlenost i nezaposlenost u SBK

Za razliku od prošle godine u kojoj je (prema zvaničnim statističkim podacima³), broj zaposlenih stalno padao a broj nezaposlenih imao trend rasta čime se permanentno povećavala negativna razlika između ove dvije kategorije, početak ove godine je donio izvjesne promjene. Naime, broj zaposlenih je tokom januara 2013. godine je značajno porastao (za preko 1.500), da bi u martu ponovo pao na prosjek iz 2012. godine. Tokom drugog kvartala trend zaposlenosti u SBK/KSB je nastavio padati. Iznenadan porast broja zaposlenih se desio i u junu, istina ne tako drastično kao u januaru, međutim, kako vlasti u ovom periodu nisu imale značajne investiciono-kapitalne projekte, niti su imale neke mjere koje bi bitnije uticale na privredna kretanja u kantonu ne može se tvrditi da se ovaj porast desio zahvaljujući njihovim aktivnostima. Analizom podataka iz prethodnih godina (slika 35) jasno je da su ovi trendovi zaposlenosti i nezaposlenosti više odraz periodičnih promjena, odnosno za- pošljavanja osoba na sezonskim poslovima ili ažuriranja spiskova.

Slika 35. Kretanje broja zaposlenih i nezaposlenih građana u SBK

³Podaci preuzeti iz zvaničnih biltena Federalnog zavoda za statistiku, Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Kao što smo rekli porast a kasnije i pad zaposlenih pratio je kontinuirani rast broja građana koji su prijavljuju redovno na evidenciju Službe za zapošljavanje i koji traže posao. Čak ni povremene oscilacije u broju zaposlenih nisu bile dovoljne da ova dva trenda približe. Tako je i dalje, broj nezaposlenih još uvijek veći od broja građana koji imaju posao. Ovakva situacija traje od 2011. godine i upravo zbog toga je važno da Vlada (kao i ostale institucije vlasti u kantonu) ovo pitanje tretira kao urgentan i ozbiljan problem, te nastavi i ubrza, još prošle godine započete aktivnosti, odnosno donošenje mjera koje se mogu dovesti u vezu sa zapošljavanjem⁴.

Pozitivan pomak u ovom pravcu prepoznajemo u informacijama koje je Vlada pripremila za tematske sjednice Skupštine i zaključcima koje su po tim informacijama usvojene (dati u prilogu 4).

	Broj zaposlenih			Neto plaća u KM			Bruto plaća u KM		
	XII 2012	IX 2013	X 2013	XII 2012	IX 2013	X 2013	XII 2012	IX 2013	X 2013

Tabela 21. Pokazatelji zaposlenosti, nezaposlenosti i prosječnih primanja u Federaciji BiH

U odnosu na druge administrativne jedinica u 2013. godini, prosječna plata uposlenih u Srednjobosanskom kantonu je na kraju drugog kvartala bila najniža u Federaciji BiH. Da bi na kraju trećeg kvartala kao i u oktobru 2013. godine samo Posavski kanton imao nižu prosječnu platu u Federaciji od Srednjobosanskog kantona.

	Zaposlenost	Prosječna neto plaća	Prosječna bruto plaća

⁴ Prijedlog aktivnosti na izradi Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona, Odluke o izdvajanju sredstava za podsticaje privredi, poljoprivredi te projekti koji za cilj imaju generalno promociju zapošljavanja i razvoja, Rješenje o imenovanju Povjerenstva za osnivanje Fonda za poticaje gospodarstvu, poljoprivredi i braniteljsko-invalidskoj skrbi itd

